

colorchecker CLASSIC

x-rite

№ 312. 20 ита.
Актинский гми Соиб 1920 г.

Літопис Д. Тонта 2
1920 рік.
Переміж за бойові дії 1920 р.

Дня 21 листопада минуло 10 років
коли в останні ми вояки мадали
в тілві.

Після того що років боротьби за
визволення Рідного краю від червоного
і білого наїзників, ми відійшли за
Збруч. Багато було перепанто за це
час, требаб багато паперу, щоб все це
записати але я взяв у останні дні
нашої ~~трагедії~~ ^{трагедії боротьби} і переводу на чужину.

Враг почався зима 1920 року не-
втомь уже дався нам у знаки своїми
морозами. Горні Запоріжців кидатомь
з одного місця на друге, забив туди де
невидрпева на фронті. В ~~новтні~~ ^{новтні} наші
союзники зробили угоду з більшевиками
~~палітатомі нас самим.~~ Більшевики
зконцентрували свої сили і ударили на
український фронт. Найсильніший
удар був в районі Могилів-Под. Шеринь.
Не встояли наші бори перед переважа-
ючим ворогом і мусіли відходити з
величезними втратами, кожний крок

2.
Відної землі поливають кров'ю.

3

На лівому нашому крилі оперує Запоріська дивізія а ще лівіше Московська Козацька дивізія осягла Дюбівка, яка приєдналася до Черв. війська і підлягає нашому командуванню в оперативному відношенні, маючи свою зверхню владу десь у Варшаві на чолі з відомим Б. Савинковим. Згоріла в нас вода у Польщі з негодитків армії Борсдова, яка в 1919 році перейшла до Польщі.

Біля Литина кидатимуть большевики на нас свої частини, менше ніжими кінниці Башкирську бригаду, якої атаку ми приймемо на гармати, але з права і ліва ~~не~~ ~~круж~~ ~~випітатимуть~~ ~~Горні~~ і бригаду ліквідують. Знову-но ос. Дюбівка робить успішні рейди і ми посуваємось на Вінницько, а фронт наш з ліва доходить до Кам'яний-Пог.

Щоби не бути оточеними зачинаємо і ми з болем у серці відходити. Дістало наказ зі штабу армії, який приєднуєть нас Горні Запорієць до Козацької дивізії ос. Дюбівка. Склад цієї ударної групи виносимі тепер чотири кінні полки і дві кінні батареї. Здибалось з ними біля колонії Варинка і починаємо спільно відходити, шукаючи зв'язку

Морози попустили, льотять дощі, осідають тумани, правдива подільська осінь з віцевилязкими долотами.

Ми відводимо. Ворог на нас не насідав, як не рахувати дрібних сутірок з воропаними ~~роз'їздами~~ ^{стетами}. Ідемо цілий час в бойовому порядку, на переді Волганський полк Дюбніва і кінна батарея Торник, за ними дивізія і прикриває Торний полк з батареєю Дюбніва. Тростувало на Ферантє. Проскурів і далше на захід. Недалеко Ферантє за селом Новацута ворог засипав нас кулеметним боєм, Волганці розвертаються в лаву батарея Торник стає на позицію і пускає гару стрілів в бік ворога. Ворог перед нами, від нашої армії ми відфізали.

Стрільянина стикає, але ціла дивізія потується до бою. Перед нами якийсь кілометр, залізниця Мшир.-Проскурів. Волганці переходять залізницю у право, а у ліво по під лісом, стружкою лавою, один за другим проводять Торні Запоріжці, напереді полк. Далше Кони у Торник як змії, слонці як орли. Не даром ос. Дюбнів завжди називав їх горними орлами. За лісом загинаються цета стрільянина

5. Назва ~~Брошевіна~~^{нацистська} "Красноармійськ 1941" в
було на Брошевінку ще два великі гербові
прапори, які потім стали нам у великій
примозі. Написи на прапорах: на одній
стороні назва ~~Брошевіна~~^{нацистська}, а на другій: "вперед
без страху і сумнінь!"

Гравда невдалося ~~нам~~^{нам} використуватись,
бо наша армія відступила, а з нею і наші
~~Брошевіна~~^{нацистська}, зірвавши за собою містки біля
м. Дератині. Фуге швидко було нам ~~по~~^{по}
покаті в пол. прд, та то зробили, кимом
не ~~потягнути~~^{потягнути} Брошевіна.

Вечером відійшли до м. Дератині, де вночі
прибули і Горні, які привели зі собою батарею
наших полонених відбитих у Дольмівців.
На ній батарея Горних стала за м. Дератиню
на позицію.

Ленку в ~~Дератині~~^{Дератині} міщанський Латі, змушений
заступити ділками і перекодами, але заступити
немогуч, бо старшини і козаци Ільківца
"гуляють" і тому у містечку страшний
галає, що пошити сон зогей.

Мароз було стов ступак до дверей, прому
улітти, приводить Жийєв обідраний головою,
де підніме виявилася сотник Головка в стр.
дівизії, захопений Дільмовичами до полону
і відбитий у них Горними. А тому то у
Батарей був його рідний брат Кор. Ф. Ільківца

6. по його спробах до Самері. Зрані в тій
вартував з ~~цього~~ гармані за листом,
зараз посилано дружно старшину його злиши-
ти і нів розуми, драті в не одні мислєв
і мислєвє єднотє, до один з них анди з
мертвїв воскресє.

На рано ~~вїдходило~~ в напрямі Проскурова,
по дорозі ~~здїбалося~~ ^{спирасє} други большевїкѣ,
які себе ~~добре~~ ^{не} погувають ~~з~~ ^у ~~занїмє~~ ^{дї} ~~воин~~ ^{не}
~~просто~~ ^{на} ~~їдуть~~ ^{на} ~~на~~ ^{нас}, до ли ідемо нїг
первошєли прапорамі ~~завоєваними~~ ^з ~~Сполєвїкѣ~~ ^{на}
~~сортат~~ ^{їх} ~~на~~ ^{нас}, ~~не~~ ^{нїг} ~~їдуть~~ ^{до} ~~музе~~ ^і ~~воин~~
багато горїи шикє, та осєдєтї, але ноги
внє в тїкєтї, ~~до~~ ~~боронити~~ ~~нїжє~~.

Пїрїздуило до Проскурова, нїв розуми перед
нашимі приходом в тїк з ~~дєтїє~~ ~~вїддїл~~
большевїцької кїлїотї, ~~авїдавшє~~, ~~що~~
з занїмє іде велика сила ворожої кїлїотї,
та шєй горїи.

~~В~~ ~~Проскурові~~ ~~затрїмує~~ ~~коєє~~ ~~з~~ ~~розуми~~ ~~і~~
~~тїжї~~ ~~прїшїлоє~~ ~~перекїтї~~ ~~багато~~ ~~прїєрїє~~
~~шїлїє~~, ~~багує~~ ~~єк~~ ~~старшїнї~~ ~~дєовїтї~~ ~~в~~
~~золотїє~~ ~~полюєкє~~, ~~грабує~~ ~~єкє~~ ~~тї~~ ~~і~~ ~~рїєнї~~
~~пєддїєвоє~~ ~~помїшкїє~~. ~~Не~~ ~~мєло~~ ~~бїє~~ ~~вїнаєтї~~,
~~що~~ ~~нашї~~ ~~старшїнї~~ ~~багує~~ ~~грабує~~ ~~кї~~ ~~прашї~~
~~по~~ ~~лордє~~ ~~москєвєвїє~~ ~~старшїнї~~, ~~які~~ ~~вїдє~~

7. рінше нагородване ~~цмаття~~ і унікали, щоб
спасті свого цкїру. 8

Відходили далше на Торний острів і в німні
веретам від Вологиска ~~дму~~ ~~цмаття~~ з Укр.
Армією. Більшевики наслідують на нас,
ми завзято боронились.

В одній селі недалеко Вологиска, перевозили
Червоний пош, двобісової дивізії на сторону
Дальшевиків. Ми відпробували пош зарплати-
ми та цукрематом. ~~У Червоній~~ ^{Війни} ~~це~~ ~~нара~~ ~~добрі~~
добрі; Вологиска а там і Ніжболоска.

В цім куточку збились деякі тисячі
рпінше обожь і реліквії негодитів армії.

Всі співають, утівають перед реліквіями
невідрим, а люте і смертю.

Відходили у Ніжболоску в складі дивізії
двобіва, недалеко мосту ставлю. Деякі
двобіви звертають до козаків і старшини
з промовою і починають говорити, говорити
дуже багато, мене ~~іншими~~ ~~Канке~~, що ми
розбиті, але не подиті, ми ще не в і Криїде
той час, коли ми знову волюемас за шаді
і вишкими червоних наїзників з України,
а потім і з козацьких земель Дону. Ру-
бати.

70321

Франзен

10

Генерал барон фон Захрассу голт.

[уфубок зипоммат].

Дуки - скоріше електричних іскор - прошибали по
 головою. Киса земля так чисто зрошена муремського
 кровю героїв - дасть нам якийсь урожай, якийсь овоч?
 Чи може не доведеться здійснити мрії Тарасових, здо-
 бути свободу, волю-волю поневолеми? - Чи може
 всі зусилля, всі героїські змагання, всі бої, всі ра-
 ни, всі крові - підуть даремно, ^{побігуть} знову несправда, насиль-
 сть, а народ остане надаліше закутий в тачки,
 вороги найдади зі словами реубнації і прокляттями
 на устах?

Там полк прибув зі західної сторони
 в село Б... то з півдня наступав уже ворог.
 Миттєво розстріляна К-полку обсадила півд-
 невий ^{кран} ~~кран~~ села і боронила ворогові доступу
~~до села~~ ^{до села} з півднічного боку ріки раз устипуєм ~~лінією~~
 висувались вороги... Главні виділа з нього
 хмара кіньоти та зі малою пружкістю
 вдарила на село... Яторохотили крики, кулем-
 ти... ^{Не зважаючи на} ~~Але~~ досить некуди втрате, ворога кіньоти
^{гнав вперед} ~~летіла~~... давалося от-от впаде на розстріляну
 К-полку і розтороцуть її. Але і оборона три-
 малася не зле... Уількими стрілами пропрідонувала
~~ради~~ ^{ради} ворогові... Вкінці ворог, повисши величезні врати,
 мусів уступити і шукати рятунку в утері.....
^{Уже позаду} ~~На~~ ^{вперед} ~~вперед~~ ^{обі} ~~вперед~~ ^{назад}
 поновив вогонь, втретє і вчетверте ~~оттуда~~. Але і
 ці, як і перший, розпорочив уільний ворог К-
 полку....

Гастав, берієр... Кудовий, парівний, примагивий,
 український берієр... Голубе небо вкрилося тиснями збіжжя.
 здавалося, що соловейко своїм небетановим вколосує
 козацтво до сну. Та ніхто не спав... Над лісом
 пошавився місяць, та присвічував козакам у
 їхній праці: ~~Котанув~~ ^м стрілецькія ~~робля~~... Стійкові
 з напруженого уварого слідиши косячий рух ворога,
 що знаходився дуже близько ^{ско} - ~~залегло~~ 500 ярків.
 біг розстрілює Н-полку...

Глаго... сильна стрілянина на ліво...
 Мисля, ^{спіши} ~~когда~~ ^{спіши} ~~приблизного~~, ~~стріляти~~ ^{стріляти} не можна ^{близько} розрізнити...
 Все зімглося, в одні миттєві хвилини, що так
 парадично вилетіли купивої води в гарячку... Ворог
 вдарив на слабо обладнану лівою Н-полку, та про-
 ломив її. Н-полкові зі зміненою ситуацією на ліво
 прозимо окруженні, тому мусіє податися назад.
 Глаго на працявний ворог посилав камі раз
 більше "гарячків", уявного калібру... Я стави, мимов-
 ладно проходив парк купалень усе. Але ні їх не
 мадила війна... "Галушки" кілька разів цесніце на-
 дали в став - та на своїх смертоносних крилах
 підносили в пору невинні діти + віколу руси...

* * *

Кудова в українська нія... Місяць піднявся висо-
 ко, та трохи приблиз... В блакиті + темовди
 в мліхитавій баки + тріпачуться зорі...
 Дорогою, що веде крізь довжезний ліс, лав ~~стріля~~

Apud actum

rika - muke bińsko. Все, евоє чабоко жагу
~~має~~.. В роzi нyтн мелестнiкн мсторткiт, цо
 мнотъ змyрениє вероює слова ногрiкн, смiврутнiкн,
 а моє ⁱ "аgиi"... Ни. сiоверка не рyтн... мнн
 рагкн-н словбн рiи рiи-обiиу козачнво, стiер-
 мннy i мiлoгoрo покoвoккa. А з цoрo цeт
 не знкa крyбa чeмнiкa, кiкa згoрiтвeя рoвo-
 ритъ:" Угo бyдe зaвтyрa?!".....

Рyчoкoвoдствoм твe Рeдкoр!

Вoлнрeвннe в "Зрaн, вoдoнiкy" цo бyдeтe нe 1923 рiт мaлeнкe
 "кeрвoнi" Кaмнiкн - нe кoрy бyтн мyжнe нe жaгyт i нe мoгyт нe -
 цo мeтo - -

Тoлy, кiк-цoт мннe кeрeтвeя зo гpупкy - цeт cлoвннiк, пpошy
 o мeтo вe нeкeрeтвeннe. Тpяб кoрy нe гeл мeтн кiк cтiгнoтo вiкiннiкoв, oвe
 сaмнcтoтe гpупнiс, кyннe гoвoд.

Кiк цo бe гpупкy вaтe тeи cтoмнy, пpoxaтo o мeтeлy вyмoвoцe, нe
~~кiк цo бe гpупкy вaтe тeи cтoмнy~~ мoгo зaгpeccy. -

Кiк цo бe - бyдe кeтiгpoвoдннiк - пpoxaтo рyкoвoднe пeрeмeтн нe
 згpeccy нa Тaрнiя Флaвpацкa - Фiгoлoвeннeкe. -

З кaрeтe нe cтoрy вyмoвy - кiкy i
 oтaтeлy нeдoвoдннe нoлoфoрмнe

мoи згpecce:
 Ivan Lichyk. stud. vys. ped
 ul. Divisova 373/č.p. Mejátku/
 Praha - Smíchov
 Č. S. R. -

[Handwritten signature]

Preparandane
T. K.

PK

№ 33

Стефан Стояков

17

за забурем в мажоранци 1920 г.
(уфилки з германка)

Врховна
 Влада. Комариска Стана
 "Крвона Камна"
 Комерска зодн. порука
 У Лови.

В записано перешла уривки з мојого денника
 за период 1910-1911 године и пројектиса их надр-
 кубат в "Литературно-Крвона Камна". - Погоди
 на "Споредки и Водозубени", орнак вразно
 јатеријан тоби, ~~ко~~ зборити функционисање на сиреј,
 Земајући ~~ко~~ Вн. Станка мојих јатериса држубати
 не котина. -

Рибногаско побиглима, то маю обрадовати
 у енским про ногу на вистинку урив "в па-
 јомити и зруди 1918. и в мјени 1919. мајондо
 тих ногу в спорни изредени збире, а крив-
 тоу на тигунаби. изредени јатериса обрадову
 3) Дати и мјени пошито II часта IX Бензеној
 "Турмади" за час вг 14. маја 1919. - вете
 ид материјал до именовиј мајеној Турмади

~ разом з кіевою змилкаем - мігда перагаом
в кэспітэсі до зручку. -

З вачным новажсам
Д-р Сіеорае Ботмак

В Урнові, гуд 20/10 1929.

Мін адрес до кіевоу зручку с.б.

Д-р Сіеорае Ботмак
канд. адв. катэдр

в Урнові.

г. Урніб /Urnów/

На таку адресу прысяж сярэдняв. ом
мсон го меме : "Мітэома Первоуі Каліткі."

Зависо постраде,
Низко исприма јавно

RM.

За збруком в нагодищенні 1920-го року.
(урубку з денника.)

Отримавши ~~біг~~
~~Роздобувши~~ ~~свідоцтво~~ ~~Воєнної~~ ~~Львівської~~ ~~Станції~~ при
Військовому закладовому Уполном. К. 1. ~~"на те, що в разі служ-~~
~~би в українській Армії я утримував, переходом 80% праце-~~
~~здавковим, попередню добру відпустку та допомогу на до-~~
~~лікування"~~ - я новий і новий подав в дорогу доганяти
свою ріднину 9-ту ~~Вирізняцьку~~ ~~Бригаду~~ 3-ої ~~Західної~~ ~~Дивізії~~, кот-
ра в складі ~~мої~~ ~~посліди~~ ~~наслідують~~ все далекко за збру-
ком десь в напрямку Ватнарку. -

Тієї ~~ніч~~ ~~нічної~~ ~~ізди~~ ~~позавч~~ 31. новини 1920. (Суботом
набуття поїзди з Станції я приїхав до Станіславська. Тут
біг 4-ої з рана добро ~~орієнтував~~ в ресторані на пошуки на
Будинка. На товариство ~~зрозуміло~~ ~~де~~ ~~кількох~~ ~~мужиків-студентів~~
тнів, ~~копирі~~ ~~мають~~ ~~ради~~ ~~моного~~ ~~одношурою~~ ~~Вінницького~~ ~~чоловіко~~
розповідали про ~~рабушки~~ ~~українських~~ ~~боєвих~~ ~~рашин~~ в ~~разі~~ ~~по-~~
~~слідного~~ ~~наступу~~. ~~Вказували~~ ~~звичайно~~ - ~~передорисено~~, ~~тисчуться~~
~~ти~~, ~~що~~ ~~рабушки~~ ~~відбувалися~~ ~~за~~ ~~дозволом~~ ~~старшин~~ - ~~"погудим"~~.
Десь коло 10-ої години на ~~стакані~~ ~~заїхав~~ ~~поїзд~~ з ~~українськими~~
~~міністерствами~~. ~~Вони~~ ~~тільки~~ ~~зривком~~ ~~за~~ ~~збруком~~. В ресторані
була ~~нагода~~ ~~прилинувши~~ ~~найближчому~~ ~~урядову~~ ~~У.С.Р.~~; ~~звідки~~
~~нові~~ ~~особам~~. ~~Майже~~ ~~чи~~ ~~прилину~~ ~~профес.~~ ~~Виглядали~~ ~~вигорабави~~,
а їх поведення в ресторані зовсім ~~коротке~~, ~~далекко~~ ~~від~~ ~~легендар-~~
~~ної~~ ~~розпрямності~~ з ~~днів~~ ~~літа~~ ~~1919.~~ ~~року~~. ~~Смають~~ ~~і~~ ~~вони~~ ~~ниці~~,
~~подібно~~ ~~як~~ ~~я~~ ~~на~~ ~~стакані~~ ~~У.С.Р.~~ ~~відбували~~ ~~ту~~ ~~сирому~~ ~~горітне-~~
~~чу~~, ~~яка~~ ~~саме~~ ~~научана~~ ~~на~~ ~~стакані~~. (~~Одна~~ ~~була~~ ~~на~~ ~~поштувала~~
~~всього~~ ~~5~~ ~~літ.~~; ~~чай~~ ~~3~~ ~~літ.~~; ~~сиромі~~ ~~яблок~~ ~~10~~ ~~літ.~~ ~~і~~ ~~т.д.~~)

Около 12-ої години я ~~покоричував~~ ~~типа~~, ~~що~~ ~~на~~ ~~будинку~~
~~лиць~~ ~~паровик~~ (~~типу~~ ~~не~~ ~~було~~ ~~але~~ ~~правильного~~ ~~типу~~) ~~з~~ ~~покинув~~
~~Станіслав~~. Дорога на паровнику ~~спред~~ ~~сиромої~~ ~~зони~~ ~~в~~ ~~залику~~
~~оцину~~ ~~рину~~ ~~на~~ ~~літми~~ ~~до~~ ~~романтики~~. ~~Залиний~~ ~~вітер~~ ~~добират~~
~~до~~ ~~півної~~ ~~души~~, ~~рукам~~ ~~і~~ ~~ногам~~ ~~не~~ ~~пайт~~ ~~місць~~. ~~Одна~~ ~~лимовою~~
~~виромі~~ ~~поліли~~ ~~поділи~~. ~~Тільки~~ ~~не~~ ~~від~~ ~~осів~~ ~~за~~ ~~орана~~, ~~далекко~~ ~~горіт~~.
~~Тут~~ ~~і~~ ~~там~~ ~~слід~~ ~~війни~~. ~~Залицькі~~ ~~будинки~~ ~~стакані~~, ~~посомані~~
~~лици~~ ~~стакані~~ ~~копирі~~ ~~залучку~~ ~~дорогу~~, ~~дорога~~ ~~"перешивана"~~ ~~з~~ ~~широко~~
~~на~~ ~~коричально~~ ~~морову~~. ~~Паровик~~ ~~яко~~ ~~іде~~. ~~З~~ ~~получив~~ ~~ми~~ ~~в~~ ~~будинку~~.
А ~~з~~ ~~дальш~~ ~~до~~ ~~богми~~. ~~Переходової~~ ~~харківки~~ ~~тут~~, ~~ні~~ ~~ресторану~~ ~~не~~ ~~має~~,
~~не~~ ~~має~~ ~~де~~ ~~залити~~, ~~залити~~ ~~тот~~. ~~Туди~~ ~~шакані~~ ~~залицькі~~.
~~Урне~~ ~~руку~~ ~~і~~ ~~команда~~ ~~з~~ ~~бирив~~ ~~прилинувши~~ ~~в~~ ~~проб~~ ~~зорити~~ ~~на~~ ~~літ~~.
~~Барани~~, ~~на~~ ~~проб~~ ~~валели~~ ~~будинку~~. ~~На~~ ~~стакані~~ ~~стакані~~ ~~де~~ ~~залицькі~~
~~українські~~ ~~стакані~~. ~~Они~~ ~~залицькі~~ ~~літми~~ ~~і~~ ~~аероплітками~~,
з ~~копирі~~ ~~де~~ ~~всі~~ ~~вже~~ ~~роздалювали~~ ~~чкр.~~ ~~правами~~. ~~Залицькі~~ ~~в~~ ~~одні~~

Вражак курс по цьому приймають офіційну українську валюту. 10 карб = 20 гривень = 1 дол. - [На 4-у годину офіційної підводи керував мене, а зате за промовою «відправивши залізницею до Ермолинець, а звідтам «кай-дець», мобиль, підводу лекше. - зате в управлінні залізниць приїждє Ново-Зоткином З-ким, котрий зраджував небудемі до Галичан шлагеті, а в додатку видирався також до нашої бригади, до неї проїхав приділений. Від його віддав і про кардинальну зміну, які зайшли в наші бригаді, зміни найшов тільки квартиру і товариство на дорогу на завтра.

На квартирі у Жидів отримав половину касовицю, що вилезить в ~~Намнянці~~, ~~зобов'язав~~, ~~Слово~~, 24 числа касовицю, ~~на~~ «Слово» з 27. жовтня 1920 р. (Видодило в Намнянці Бог. Віка одного примірника 40 карб. Вік видавав І.), а в волю ось як об'ятимширно в редакційній статті засовувано українське положення на Україні:

„Проривистоти. з оцінкою мундою року ми зараз переду ваємо в надруковано сприятливих обставинах.

По той бік фронтів повстання проти Москов. Волунієв розгорюються ще більше, ніж були торік. Московські Волунієв проти мундою року втрачати значке

~~рашумин мѣр. снѣ. в. зорунтѣ.~~

~~00
до 5. августа 1919. ракуватѣ мѣре в. раж. представитѣ
въ снѣршнѣмъ документальнѣмъ доказѣтѣмъ тѣмъ нѣвѣ-
мскѣмъ."~~

тину свої бодуатності. Анофреїлімова гідініліка Герб.
 Армії перейшла на тини. „Товариші“ внікатиць
 з фронті по мистецьки. Врагелі напиканого на москов.
 Колюрініць з тібча, не виступає беззмірдо пра ти нас,
 Ди це робив божевільний Демітк, а шукат з камі пів
 кою порозумінах. Анофреїлімова, що ніг напикані москов.
 дем. громадянства вік зовсім погодити на наші
 умови. Дем. роштина москов. громадянства автвно
 італа на наш бік. Наїдїліна Москов. акціоном.
 партія с.р. офіційно визнала самостійність У-и
 і підписала втсе з державним укр. співзвучим її
 партіями певне порозуміння для тілької праці
 по вбудуванню Самостійної У. Н. Р. та андїльше
 вищай **Московизини.**

Москов. еміграція, за кордоком, особливо в Польщі
 зовсім міняє своє відношення до нас. Вони вона ми
 могодила нам, запевняючи весь світ, що „ніжкої
 України нет“, тежер воне тал на реальний фронт

Ad 6.

Horavod

Est

vanep

de afuyogel

визволення Самостійності У. Н. Р. і ширшої амнібієвської
кої акції. Еміграція має не лише моральну силу, але
і військову. Армії Банасовича і Ембеля уявляють з себе
значний амнібієв. Кулак. Дотогожє мори не деки.
і навіть не Врагелі політики, а представники моск.
демократії, оу яких у війні ражі, Горного шикого не тиле.

Еврейство в цілій своїй масі, оуір науковців, зви-
чайних підприємців і кривців, цілком серйозно стало
на бріді обміриваючі Самостійності Укр державності.

До цього часу міста населені: Еврейство і Моск.
високорідним буре нах вогорі, а з того часу перейшли на
послуги нашою держ. духу.

А міста - це осередки промислу і торгу, осередки
капіталу. Коли вони так само твердо стануть
за державної праці, як завляють, то наша держав-
ність зробуде величезну підтримку. На це є надія,
бо при Банасовичах навіть міста торговельні і
промислові мусіло вмірати.

sd 71

На заході залишить профітне оформити з Польдками ми маємо згод з ними і певну їхню підмогу. Згода з Польдками та поворот - Вилучити майже Зайор. Кортуца дають змогу політичній нашої армії починати на твердій ґрунті. Торинський мир, який мищив наше війсьво і громадянство, ніщо великих війн, майже втрат.

Демократизація і спроба організації на схід, після заходів Тетрушевича і Викторенка та моговсько-Білошевичів набувають на Поділлі зовсім змінили. Це для змогу консолідації для будівлянь У.Н.Р.

Отожність, яка саме і соціалістична, а не буржуазна іде міждом, який не руйнує, ми будуче, тому є не зій, що іде до країн, що умова будівлянь У.Н.Р. далеко більше сприятливі, як були в минулих роки.

Покінком всіх до праці, коли будова Соборної Самостійної Української Народної Республіки, віновити та передовити.

Ad 8)

3. листопада 1920 р.

Десь коло години 9 рано виїхали з Городка і билим
гостинцем приїхали до Єришанська. Звідення звичайного
дорогою через Шарівку, Крутий-Городок приїхали пізно ве-
чером в Житівці. [Дорогою соопивали в Єришанських. Тут
співдали на грох: 2500 карб. - На околиці з долів-заємучо
укр. прапор, а на поліч турчуб і напис: "Комісаріят"
мабуто волюський. На стіні Єришанське "Слово" з жовтків,
"Укр. Слово" і "Козацька Друка" - усі доштіть старі. - [В л.
Шарівці змичили на міждоду ступт все зорганізоване мі-
ліція, правилове наряднувеків міждод і то що - міждод-
рують мою душчу чи ^{міждод} міждодетський. "що на Україні,
не так, як бувало". По оповіданьків старинна організа-
ція армії іде чудово. фронт на передодзі наступу..

[Дорога всам стелитові серед жупана та гас мичкає
скоро на розмові. Поділля безкрає. Ока не мичкає ніго.
Поля, поліч заорані і неорані, а там гас далеко десь
небо зітмилося з землею. Дорога пераз збігає в єр, а там

ad 9

Ad 10.

— в перше браціави

саме така саме в рядях Черв. Армії. Рівнож перехорона
мудрою першою Галицького Ормара. Ближче і корисніші
про них було поді записано. - За час більшевизмського па-
рування з ними симпатизувала лише відносно населення.

Але, як мають місце таке майно відносимо до тих воро-
ж. - до тих поспішних замірих можна бачити деякі факти.

За ці час більшевизмського ^{квіт} владі їх зростають протиположні
наслідки. Як те добре ішли і ідуть зростають старі вре-
мени: австрійські і російські. Саме за царський дубель
платить 5 ст. а в 3 кор. авт. - Оце нури сього від-
мінні від Галицьких. Дарженні на царські зростають, в то
рідкості з галицькими цінами. - не має.

Рік тому:

Якщо ми хотіли зробити малий спалих з перших
знів митовара 1919. р. то ми тому, щоб те зростає
перед очима станиця рідкості вгерашнього і кинішого.

В перших рядях митовара минулого року ми найшли вду-
да втілювані, прикріплені. Робили відворот серед

дуже прикріє обитавки. Сталимо, як німі, виїжд камиш
 9. Бєх. Бєртади з с. Романів Хутір. В наших обоє були
 бє десятилі корки, десятки Пам'яток Бєх, Богачів
 Бє ширель. В як дуже відзнаках відносинах нікі армія
 тіж Комадубанеда. Тх самих "великих мурі", як Нікі
 Комерсироті з Яковлівом, Воранелса, Балаховичом, а як
 в шкучому році за те саме зарешили нашу гал.
 Армія - здарисом. - Ширь кетанце, ці армія і шті,
 заосмотрені грішми. Шоді ми були десятиковані тєром,
 ... ^{на} ~~не~~ певності, як

Найпередодні Ратастрофні, а шкі на передодні грішків. -
 Передкаши війна Україна і Росія.

4. листопада 1920.р.

За. Зінькова переїхали ми цьогодня в м. Вінківці, де
 поучимо у Нєдів, властелів "Антєчного Сєладу". [Добро ко-
 див я, щоб роздобути цєнебурь іст. Тє даром. У цє орно
 залитого сєлєгоном рїзника, дістав відповідь, що кога має
 два дружки сала, одна "не продаєть шти за "царські"
 - мовив, "ког мене збїють". [Штєт штиєть зїваєть окрема
 нікна рївизія. -

5. листопада 1920.

В наших казів - бже шадас, а ми доі не виіхали з м. Вілківцем. Підводи дои не доітаррено. [То містеру кружить кутка про заключення мира. [За дів - а прикладивши солідній роботі, комо кадрава телеграфічних проводів, а навіть віз кар. пошти губ, що її пошта на даях пра вилько пооче функціонувати. Мені це ривним, бо знаю з минулого року, що таке тут в уніформній службі не водити. І бачив рівнож в переїзді - небувайно гарно. Інвентаризовану і журналізовану батарею. ~~Судити~~ Судивалося що. ели ці ками кастими такі і їх много, певного і кагія, що буде Україна. -

Десь коло гор. ф. вогером ба ми виіхали з м. Вілківця і тією вогером прііхали в. е. Ентузіяково. [Тога зимова, однак не дуже зимова бу ітвала нів... Небо засяйке зорали... Номі нецють скоро віз - глукими дорогами Поділья. Дядько, який саме відбуває "карта" - не "буржюа" - добре погодив... Сидити мовчати цілу дорогу

~~Перед нами ціна України в Росії.~~

і присмугують розмові товаришів подорожі... Вони ізру-
 ній розкажуть собі, як земля... **С**і саме у розмову,
 як ідея ашубити під карнактеристичні туркменські
 товаришів відома... Терміни, як розкаже, як оженився
 і яка його жінка - це погуми - літ 23; жамобувся це
 будучи учеником П. Кі. реальної школи, тоді коли вона скін-
 чила вже була гімназію. Нова пошукана, як він її розі
 урарисував збула рідна і словами "Ва еще мальчик"
 Вам, "нуко еще учився" - а жездивото собі чужою діти. Чоло
 ви. Се жетель його же завдяки. Він пошукановив він в вій-
 ськову службу, щоб утримувати більше з "серозими". В 1915 р.
 вступив передчасно до рідної армії, вів на фронт і
 там став французьким поновив свої жадін. Ста і ця
 пара скінчалася його вради німа, як ми, маль-
 чиком". Між ними же його виправної пораб замислав,
 як і він. Рибкаві Мраду Ступилова, мурна вигнана
 батна, орнак боюта. Вона за його нічим не хотіла.
 Між ними рибкаві німа, Мого товаришів орна, угра-
 і кизиромьскі, і Ступи "изувити на док", а він отинає

в Калініні "робити" задім. Торгових поробках вона по-
 бає собі "какала", а бік він однає свій ідеал: торгових
 мітах штарань з 18 року до 20. просямиме. - Друга
 історія же була дуже бивше прозаїчна. - з фішкою,
 своєю, промосковскою бовара родком, князь, просямиме
 в Петербурзі, як баргунський одружен, сею робних
 задіміт гімнає її руку в 1915р. - допра зї Новова
 в Москві, феміханая, просямиме роман, де дальше друкат.
 Революція. українизація. Дні розумна. Родина перетрутит в Сіна
 кишаєві, де має наменішню. Тут був. Опримисівський №47,
 а дальше революція в Галичині і на Україні. Відступ
 укр. війна в Румунію; штурм з фішкою; фішка іже врані
 укр. армії пикармон.

6. листопада 1920р.

Тісно тісну (серед з 5 на 6. ми прихали в м.
 Заліщицького. Квартир не дітали. Забачили дружали в Ко
 манді міста. В маленькій єврейській, деюо буржуазно
 пристрояккія примітності нас грех. Єврей квітливий,

не дає нікого поніяти, а навіть приїселиши. І став
на шпелі. На шпелю доводиться з ганду робити педат
В домісь поганскій "м'ясній лавочці" замовили
"жун і порити" по 250 карб. Стобідам, і по тім режіє
"на жарів корни на мініцію за шпелю. Жулиця
"зловим" гідька, що біз шроба з Сахарний завод
і зима роїхали з Куринське шурованих. [То отові-
ракані Ебреї і мутиска, сах. завод буде село рощу
робити не більше ніжть гнів. Шильовим мам
шастім богато бураків для коній, богато
бураків отало ще не виконаних. За привізю
туде шроб плашній сах. завод 200 карб. або
2 фунти памоча. - Виробі шроба беруть з 25 берез
еле денний заробок не менши варіюши
шок туді памоча, себто 4.000 карб. з паро-
ти (м'ясні) редляти гідька буренно рашокаду.
В. Емількові шойт в арменській резерві.
4. Київська гувізія з Куринськ. (Штопорокки)

В містечку мамі бардари караульові. На базарі нічого нема. Субота. Вій шлюти замкнені.

7. листопада 1920.р. -

Дурманівські дуровані розширюють на узгір'я. [Ми завважили у якимось старих Євреїв, які очевидно шраха ради їм розуміють "дисципліну" рибників, "гошмані". В місті тільки на кінох згубора. ~~На~~ Добігуємош: Наша рибниця шлють в Ломліві. Тут лише пекарні. Бажа бережимо бере в Ломліві. - [В пекарні біг земляна річка згорюватиме бохонок хліба. Біг червоно біг земляна, в собі замкнені. Замкнені - це євреї кимі тут "Євреї в другого сорту". В орні хвили знакомитесь, орні хвили розмовляють сердечно, як добрі знакоми, собі помагати. - Та черна "єврейська притамета", яка живе нас кимі тільки року бурганки про Україні, повинна вернути з нами

x) там нас казавати притаметами

Франсе, згадувати Більшовица!¹², а за цього мимно козачке море, там млада Велика Крив.

На завтра рано знову заремим гарманом, а через ворону все менше і менше і дай та дай рими ту справу музичну.

"Слова України, ворог розбитий", пошлю в по-вітря і почати придбавати колодки; матері, чубани, кашани і жінчий париз, конічний був закопаний нашим славетним козацтвам. —

Ворог розбитий. Козачество забрало бар. Боу-нуго на Немецьку. —

На завтра музика грає жалібний марш та хоронять мисаря, забитого в бою за Україну, а там париз ліском та по шматка по-виротами світі пошлю оборонців народу.

Меморандумі Н. Умисі та околише не повинні забути их герів - мисарів; Крив забитих, ра неки Кайк "Ворі", а тому неїть у кружку

мінімальною зборю те риа морейє допости Водякови.
На ває речаютъ, на ває помагають велику
нагію ієрої Водяки - нацарки претніє оборонців -

Дальше іде в ста н

"Життя Н. Гілеї". Боммерта гурка ири-
васена поидити нависно в бою 12/1920 стар
шмаи Н. Куріан сор. зарембо, ікни рурє Карв
цисно Любичин з порашку 1918 р. ішов в редак
армії. Тіля сеі ікни ікне особиста пере
тисла, акаює "Вісн Н.", ікни гонаре мучав
міає аф на першій шенку. Друку історіку
починає ревіз: "Кто не гонаре рашенку і кожо
му Водяку - той не з нами." - Дальше ідуєт
з як бітні з Закардону: Тигурская перелир
рє Вікларско; Минитя з Болшевників або ра-
даа миліонер - вечерні балетот. Совізна Росіє
і Україна. Гурот Бальца, Україна, Румунія,
Франсел. Дальше Минитя вгдіє "до Україні."

Про баї в районі Мешеріани та їх буди з землем.
 ривити ревіз: Допомогіть ранковому і коровому
 козаку: він своєю кров'ю оберігає вас. від во-
 ровів і дає вам шкідливе гурт. Ви будаваче
 ривити.

„Вугамає ступий. Освіт. Вугрину Штаба Н. Дівізії“
 (писано в Стурмівцях огор. Заї поузда). -

8

~~10~~ листопада 1920.р. - Добро мучали тітвора;
 декілька разів захопив в мініміро; крива вавових
 тітвіг ніких було дістати. Суграйко стрінук
 в в одній зі заїдів рошити вугрину, якого з
 Камінін Дор. в Шаргород вертав шаргород-
 ський потар в товаристві мре мучилів.
 В паротні тітві село ми найшли на його
 тітвора. З розмови з потарем, який згадує
 „здоровий розум“ вношу, що нашірї селян-
 скіє має мало ривидише від нашірїв

всесою. Гільшевіна замало їм паролім. Дорога з дуб-
 ртлових мурованих, які справді муровані, біта-
 тоссе. Вжемо риніжно н' скоро. В орніа селі, де
 саме празник, зайшов я в кампу просити
 "визку соломи для коней". Саме казники обшу-
 чвали своїх конів, які світомо одімі си-
 жим ^{саме} Кривою шолога доброю камушою. Мене
 приймають. Їм захвало. Живайко здоров
 жимою. Слідують по собі голубці, камуша,
 "печені", які попередити добра гарка. —
 І потім ... даліше в дорогу. [Через Алчедів
 приїхали в с. Муринськ, звідки по корот-
 кім спочинку переїхали через Ставишів і
 приїхали тією тією в село Слобідка - Шаро-
 пор. [В селі тхь. Три вершви з бігінді дрова.
 Шуть і там свитиць. Загорту до першої
 лубої хати; в кін' одраз завантажуваний
 Хар. Штабу нашої Брїтади пор. Рудецький.

у нас же одна старшая Тамрама з мішкою.
 Зникавостю домиються, що звали в Тамрам
 ні. Ї домилося, що на Фронті. Добігуєть, що
 на передорі полковник Шобенко з 12 коза-
 ками лав поранили, ри ними до Бисшева-
 нів. Нараїло смутним у Темлири. [Тделю
 з сою. Г. в райоа Нікопачів. Ступ і там
 шкідють расові, митають за промислом
 та митають в шкату вдовольшиши за-
 порадки, хто ми такі. [То добіла мундир-
 но ми на кванти міне Нікопачів, ми,
 які соткиови Г. знакоми з днів пов-
 стани. [Знакомі. - Суріаоводя домиють
 мундирні мундир. Дінені Розарюм, Подіди
 Колевим. Конде слово - се примудить, розо-
 біють на все. Кондуні шкату - кроваві.
 Мундирна формантка в кавіпрітін ро-
 зуміла. Добігуєть від них, що промисло

"зміненна Молбенка" буде поразити особисті
зусилля повстання з повстанцями Соколом і Тро-
шкуним, а інші нагадає до забуття у Молбен.
На пам'яті нові удари. На перемогі
станула їм садиба і' козаків, інші саме
збілися. Соція зник. Трошкуним (Тамарка)
арештований. - Опанкою Міколом бувши
каїнсько-Траулавської повстанної бригади во-
лангуні ^{саме} Тамарка Козаків - бувши австр.
милитарським. І туди в бігуні, що
туди туди незаробили, що "загусе по-
решку" і "гоголь тут мучка." [Всі
погодили. Агаємо сами обуні і одише
ні.

10 листопада 1920. Рано на дворі,
допити зусилля помагаючи своїм і раби:
формальності з в'язнями бігуними і австрій-
і маю відправити в бігуним. Радно, до

до вистави підслухав, що у нас зовсім немає
набоїв. Фронт на передові з ~~зростає~~ зростає,
переміщає і починає наступати "товаришів".
До телеграфу просили, щобі розмірено 11.000
об'єднали. Рівно з'ясували, що першості
близку підійшли Віноному. Не туди рау,
з 1 возами в похід до 4-го - нагороду під-
воду. Вміщено це за токийна з села, кога
на передові тиром зова раз з ~~командою~~
з. Через Стамбурі туди в ніч приїхали
в дурмансь, де заперували. Жидок, який
вернув з Дунаєвсь розповідає, що в Елму-
мнові продають мур, а в проскурівській
Полоні виступави здорово радують.
Норис з 10 на 11 с.м. стало немокийно.
Хевинге військові нічого, бран доброго
настрою, який прокували притомного
міжних сиб. -

Почешоки, Понову в Курмибви. Дорогою направились
на обоз, разне ризман обоз, погинули
држт редких расми. Понаравити може з на-
мої бригади. Тереванить, из весь обоз 9. шр.
Бригади заурженни волами Ново станци
Хеллер переидица воронка Рикота. Стру
брами мамиде утсегов блис. В сели
Понова имриваемо батерис, ека ниро не
знае про пози. -

В Кур^{на}бви жидваиди обозу в, 7 і намої
седмо 9 тої бригади, зваравно редика Рик-
них поронних држ. Стру же пошованим Вис-
мебиди ристогр про симуацио. Жидваиди гу-
реду обоз на Нову ушисно. Шир. Ідем
моссов. В трибож. То оовидициди прибувао-
ри Рикота воронка в Венгуратат, Ди-
ригави Шикави. Дорогою з Шикави, сели-
ни з Рикота, ошривали, градни обоз.

i Романгарь. Скоро зоріснутьвемь в сунуації. Сед-
 рас завернути. Сале мабути ^{уодин} моги: Млад Діевоі
 Арми зоріснутьвемь про ноги. Станка гроето
 велика. Угодальше невісно. В селі зногю наказы
 зуправити негодумкиб. -

Странно побаче о роз. 44 на перну габ
 12. маршма 1910.р. в селі Стамківцях, суря
 на лінску і тингу на коліні. |

Всера і кми - се гинько гарні, сондими, осити
 гні. На кауу і мобартисіб" гомо сонце і
 розноморський бинер втинячиди о права осити
 в земли. Нам добре вникати, а іа кауу-
 нами. І бачу, що вора маб децо шата.
 Шогр, як в вблорини горони були залного
 каинимиди бже або в келови або на тиа. в-
 ми, а. і. венті шачни ремакта нундерити,
 а мажи так горного скитти. Уо урідучасі
 шваб урмелюті незначе; ошав без галіці

без поминку, в ния, що озвучений та все вгово-
лений, що при меншо. А думка?! Вони
миловань вертають в рідний край. Як дико
нов було поведіння. Думка про це передувала.
А нині іхання днів та зі сторони „союз-
ників“ швидко невідомі перемирення. Як
воно замкнуто в деннику що найшовся з 9 брн
ваги туди, що правду вникну: 2 або 3
шпартинки, 10 розаів, 3, 4 відриву - шпарт
в Ставківцях; разуть же нині шпарт
в Новій Умисі. -

13. парамта 1920. р. село Рівором. Рано.
Убога, нехочина хата впротім незобієм
дідного селення. Некажіть намрото поано.
Ногін переїхали в Сувором через Ставківці
з села Ставківці. Ї мало не замисиві, а
іменно через ситинка з, і нині відлучили
ного відриву. Стривного візду нас бунта

не таа відвост, як се, що в тилу крутих
Білашевських вулиць. У мене ні копійки в кар-
мані. ~~Вже~~^{незручно}, коли вийти з вулиць відіма-
тися. Цимим дідом погодити, почали кетю,
не дошвидко; перш... Іна вельма она про-
рочить... Обиди зрозуміли передбачили. Об-
р'яб був замалом виформований Білаше-
вцями по цілому фронті. З Кошелева
ніз північ, де тепер немає буди нікого
богато наших порало в Бумуно, де
їх розоружено.

13. надвечір'я 1920. через Стамбурі, Дука-
ївіці, тією вечером приїхав в село Ракви.
Сильно журений, в розриві, ми поїхав на
Квантуну, де стали. Тринадцять годин
74 верстви зробив ніччю.

14. надвечір'я 1920. з села Ракви, де
звичайно є відриваний, від своїх раними

Без та нигбогу, нигде беремъ вѣдунъ обоу. Шене
милно поминъ воюе. Горюна. Стагу зис.
Мило село збураше и игу. Девъ в половини
горомъ импирасо нигбогу з нашои горомъ бр-
рагу. Дзуть з нашои импирасо з буби.
26. Короморевидо Курнал Варько, Тагалко, Свир-
мичи, Зрикенко. Шиз нилмъ зисае сесир-
на. Роккарутоитъ, шо буби в Ломиле, збигта
в Камдини, а саме збигноу мучкашъ ра-
мичи. Шоре в Камдини Шор. Шилорсамбу-
вамъ. Шорко з ие приузоу в нашои по-
рамъ збураше. - Шиле Короморевидо шоринку
в орниа шиле, приузоу в село Арминку, шо
в 5 верстахъ вг и. Шорка. Шиле збураше
шоринку в нашои приузоу перенос-
кувамъ. Шиле зисае мучкашъ, шоринку
шоринку на збураше шорко, шо все обоу
ше шоринку виле. Шиле збураше збураше

мішки через село Лисоводи до Трунівки. Шойко тут
присівши на підвозу приїхав в село Тречаки. Жов-
на Мілька вершов мішком. Головного обоз в селі Трунів-
ці. І тут саме, перекочувавши, мішка молодшого си-
закія, а ще краше, мішка доброго шакаля, сищу мін
денши за Мілька днів. Жа гач мого мішо „суптєвал“
мав в поїзду прилягнувши нашим обозам. Чого не
возити, а бабів примуро заборати. Трулло дивуєшся,
як моге армія, так обтяжена ітмуєшайи. Коздзі
Кордзі Командир, котрий ітмуєшайи, має мішку за
Котру муштє передше думати, як про фронт. А що
вше „суптєвал“, то і не птїайте. Варше Котру не-
будь сптїайте Мількє вкорт на позіції переважала,
а зомі вкортїайте, як не сором, так безмірку брєхню.
А воані займанотє посади сотенних фрєвоєрїв.
І бабів, ітмов з. Каміанцє обоз „вкрємоє Кордєннє
Кортєу“, який недавно, в перед мїшцєм погал
„орформїруєшайи“. А мішки там бабів, а дїтїи.

Томе! Куди це іде?! Мало воїв не повіривши. Хіба ж бабам
і дітям буде Темпора вояками... в польських таборах.

17. пароліста. Цілий день пролетав хвіртів. Боліла го-
лова. І менер коли се тиню дригалим дучка, а на тині
жалюне приолодієвал. Терез вечером на лото Іванцур
вхалоді док вікночків, іди сале вернути лани
з фронту. Стануть, що в Іривці є все білосівки.
Боліли лани понамот лосин на Іривку. Ми саме
хвалюди жа наше міве криво і часур, ідили саме добре
беде, а іди лани жалюне Іванцур, дертали бар.
То обовідаєди орно полковника-старушка, ідило
сиринур і на орні з Іванцур, польський звязковий
старушка лав йому кажені при Ішаві: Дієвої Ар-
мії лав йому кажені, що перемір зірване і в на-
шому кайр'їмуду іде 8.000 польського війська. То
першим обовідаєди міністерства евакуються на
Рівне.

18. паромства 1920.р. з села Буди́ківці переї́шов з через
містечко Шаргород на північному в Володимир. Мунт
погрю у якоїсь перекупки під столом, голодний як
собака. Рано обою нами вибураїть в Воронівку. Старо
орідатурди в ситуації, мекі зима не погодози. На борзи
роздобуємо звиченая з вілька. В шолозі і шолозі жабі-
ган до штабу Дієвої армії, тут держимо документи
породоти. Тому, що немає, ми ^{до} старувемсь, при-
тисують між корих.

19. паромства 1920.р. Фрундрівка - вичем же жик-
лоди деситки тисич моря. Вечером переїхав з сани-
мирми поїзда збрур.

20. паромства 1920. шоймо на стансії в Тігво-
ломисках. Шерзну в вагоні. ^{21. паромства} ~~21.~~ Сдержав вїз в десре-
зубі. Шиміи десь передігуєав, нори перешав, а
саме рано

21. паромства перенесено нас на кворна
до полковдор сан. поїзда. Ё не могу забути вгерашківі

допомоги, у діленні мені підпомогав Михайловичем Шкаперовичем
 фактично в останніх боях, який фактом зі мною про-
 бував в орніи ваюки, а варту, як мерзну вдилюють
 свою милем і кародував. На милем уможливи-
 ла мені повероті до дому. Прикавша до Тарнополь,
 мови уникнути і милем вала, і не милем у милем
милем до милем, а в милем милем милем,
 мови милем милем милем. милем милем милем.
 На милем милем милем, милем милем
милем. милем милем милем милем милем.
милем милем милем милем милем милем
 а милем милем. милем милем милем
 на милем милем милем милем милем.

 Так милем милем милем милем
милем в милем милем. - Так милем
милем 1920. року милем милем.

/з денника/

"Чи бачите ви блідих, голодних, півмертвих козаків, що наче живі трупи залягають всі стадії ^{4/}Вашої України.

Чи бачите ви їх без краплі крові в лиці, на тремтячих ногах, з ледви помітним слідо~~м~~ життя в зіницях.

Чи бачите ви цих людей, що вчора, передвчера, були ще в бою за волю Української Народної Республіки, а цього дня йдуть, як лазарі, окриті ранами й знеможені тяжкою недугою.

"Обдерті їх шинелі, босі їх ноги, брудне, нечисте їх білля. А гарно одіта людина відсуває^{ся}, щоб хоронити боже не діткнутися його...

"Погляньте, це наші борці за волю, це наше козацтво й вольні повстанці, що їх висилили труди, змогли бої і невигоди.

"Бачите он-хорі тифом-їдять хапчиво чорний хліб і спят голіруч на зинній, камяній долівці...

"Бачите других, молоденьких, напів-живих, котрі вже прямо засуджені на смерть від чахотки... А кругом цієї людської козацької посвяти й муки, ідейности і безпощадної жорстокости є світ другий, що їх байдуже минає, не кине ^{ніколи} на них щоби в своїй душі не викликати немолого вражіння нужди.

"І ще один світ, вдоволений страшним видом, що тішиться в душі муками українських козаків, цих чесних синів хлопського-селянського народу, що хоче волі!

"Жорстока є війна, страшні і кроваві її наслідки і твердою, камінною стала від них людська душа.

"Але байдужність громадянства на вид цієї нужди є каригідна, нелюдська.

"До всякої муки привикли люди, бачили за час війни найгірші злидні і лиха, але це не оправдує байдужности й бездіяльности на вид козацької муки.

"Насувається думка: "Чи звіриною стала людина, без нервів на вид страшного горя свідомих, геройських козаків.

"Чиж стала Москва і Ляшня мешкає на Україні, що радісним оком дивиться на муки українського козацтва, цих Стріль-

ців, що не пером, не урядом, не почесно, ні закордонними подорожами, але власним здоров'ям і кров'ю боронять Україну...

"Українське громадянство, уряд і всі кола прихильних Україні народів мусять негайно взяти до живої праці, яка не є добродійством, ані милостинек, а просимо обов'язком всіх тих, які хотять себе назвати людьми!

"Український Червоний Хрест" не в силі сповнити сам сего великого завдання. Він мусять мати повну підмогу громадянства й опіки-охорони цієї втомленої висиленої юрби нашого свідомого, веройського козацтва мусять зобілізувати всі ще вільні сили українського громадянства.

"Поправа санітарно-охоронних відносин українського козацтва мусять наступити негайно, наколи ми дійсно шануємо його глибоку посвяту маємо хоч дрібний слід національної чести..."

Таке й подібне пишуть в часописах, таке читаємо в ч. 65 "Українського Козака" з 7. жовтня - офіціозі Дієвої Армії - та голос преси й ^{крити} страшною дійсною - "голосом вопіючого в п^утїни".

Правительство Директорії зложене з 16 міністрів і директатури ~~жовтня~~ зложено з мало менше уповноважнених - потішуєть армію... депешами... Про "грандіозне повстання"... транспорти одіння в дорозі, медикаменти везені літаками іт.п. і т.п.

^{А Армія?!} Десятькована тифом - 12. жовтня на добрарм. фронті розпочала офензиву.

Вже 12. жовтня відкинула ворога вздовже цілої лінії. Наша передня лінія переходила вечером через Жабокричку, Баланівку, що 8 верств на півден. захід від Бершаді, Завидівку, ряд місцевостей на схід від Кудоича, зал. станцію Монастирище, Цибулів, Шуляки.

13. жовтня занято Ольгопіль і Бершадь. [14. жовтня зломано завзятий опір ворожої групи вздовж залізниці Княжполь-Рудниця. На північний схід від Бершаді заняли залізничий узол Чегринівку. На північній крилі наступаючі групи ведуть дуже інтензивні ^з сильними добр. арм. частинами. Ворог відступає на цілїм фронті. [Вже 15. і 16. жовтня офензива увінчалася великим

успіхом. Під напором нашої армії. Після радіо з Москви - "Всім, всім, всім - і Петлюрі і Денікіну" 14. жовтня "доблесними військами товариша Якіра занято центр України Київ.

Денікінці відступають в повнім неладі на Одесу і на Гайворон. О посідання міста і ст. Кодима ведеться боротьба. Наші частини, які посувають вздовж залізниці ^{в напрямку} Гайворон заняли залізничу стацію Джулінка. На північ від цієї стації в районі на захід від Оратова ведуться шн великі бої [17. жовтня наші війська заняли стацію і м. Кодиму. В районі Брацлава ^{ігуа} бої. -

18. жовтня Добровольці переходять в протинаступ. [19. жовтня ворог намагає сфорсувати лінію Бога. [20. жовтня ворогиповише Брацлава сфорсував лінію Бога. [21. жовтня в районі Тульчин-Брацлав ведуться завзяті бої. На захід від Оратова/Романів хутір/відкинули наші частини в протинаступі наступаючого нерівного ворога. Взято багато полонених та здобуто обози. [22. жовтня наші частини заняли Тульчин, якого завзято боронили добровольці. Взято много полонених та здобуто багато всякого добра. Наші частини здобули ст. Оратова.

Де дальше ворог перемагає... Ні "грандіозне повстання авізоване з Камінця на Поділлію ні ліки ведені літаками, ні конференції в Петлюри з Петрушевичом *не допоможуть* ...

*" Ви бачите ви бачите, голодних, тів мертвих козаків, що навіє живі Петрушевичі залмають ви ітільки вважати Україну...
" Ви бачите як-хоті тифом ідеєть кажемо горний кліт ітільки колірні назимки, кам'яні долівці...
" Ви бачите ви цих людей ... вони відігнано...
" Ви чуєте їх лебеданий спів: Ave Maria -
morituri vos salvant..."*

Писано, 20. 1. листопада 1919. в с. Романів хутор.

1022

Жан Гарбауер

Лео Керрелли

Іван Горабуцько
Самбір

57

Село, про яке бажаю говорити, може послужити взірцем для усіх сіл нашої країни, бо в ньому бив і бє правильно живчик народного життя, воно і в час народніх змагань до волі виповнило як слід, свій патріотичний обовязок. Сьогодні, в час руїни послідовно в силі є засклеплювати та лічити завдані лихоліттям рани.

Се є село Чернево, в мостиськім повіті, віддалене 4 кільметри від залізничного двірця. Безпосередно перед війною було воно у повному розцвіті, а прикрасою його й досі є 2 школи (нова ще недокінчена і стара 4^а класова, за часів Австрії - ім. Т. Шевченка), громадський поверховий дім, в котрім міститься театральна саля, Читальня "Просвіти", аматорський кружок і Педагогічне Товариство, та величава мурована церква богато мальована олійними фарбами. Тепер прикрасою села є ще й хрест - пам'ятник поляглим у 1918 р. козакам сього села. Ту додам, що з Чернева вийшло багато інтелігенції, купців та ремісників. Як уроженець сього села, не мав я, на жаль, нагоди в часі великого зриву поруч других заставити вхід у него чужинцям своєю груддю; доля кинула мене в иньші сторони, де й видержав я на своїй стійці до останньої хвили. Та, коли після нещасного епільогу повернув я в Чернево, схилив ^я чоло перед молодими його борцями, що гарно засвідчили свою любов до рідної землі. Але й потерпіло Чернево немало в часі визвольної війни. Я бачив подіравлені як решето мури старої і нової школи, церкви й громадського дому, повне матеріяльне знищення мешканців, пригноблені й марні лица селян, які з тугою днями і ночами вичікували повороту своїх синів, що пішли боронити рідний край. Вони ждуть їх ще й до сьогодні. Хати провізоричні, перебудовані зі стаєн. Густі сади, що з весною білим цвітом заливали село, тепер попалені витягають у гору чорні безлисті рамена. Я бачив, призабуту на жаль, могилу молодого хлопця, який в обороні рідного села віддав своє дороге життя. Ся могила є й найкращим доказом та історичним свідком політичної зрілості мешканців мого родинного села. Я чув про хоробрість черневських хлопців, що були окрасою нашої Галицької Армії.

Та хоч те все радує душу то, коли глянеш на село і порівняєш його теперішній вид з давню красою – прямо серце завмирає, заломиш руки і крикнеш: "довершилася кривда стара".

Мої спостереження доповнив своїми оповіданнями оден старий газда, наочний свідок давнини і воєнних подій.

Передаю без змін його оповідання для доповнення картини визвольної війни та збереження деяких подробиць з минулщини мого родинного села.

"Вже не раз говорив я, – розказував старець – що то не добре ворожить, коли бузьки довго облітають і прощають село, якби на все.

Так було в 1914 р. А в 1915 р. Австрійці і Німці спалили село, забили кілька людей, зрабували всю худобу. Так було і в 1918 р.

Ще добре не обсія я озимини, а ту вже засвистіли кулі – одна під стріху, друга перед носом, а на третю, то й чоловік не звертав уваги. Худоба перелякана ричить, а в селі чинився страшний крик, бо то, видите, для нас не новина. Хто живий, спрятає все, ховає безроги де може, – бо неприятель недалеко і забере "в полон" все і гуску і курку і що попаде в руки. Тимчасом наступ ворога не міншав не маючи перешкоди, бо все впало несподівано. Заки чоловік обернувся, вже квичать мої безроги, кричать кури та гуси і розлягається голосний плач жінок. А коли люди зібралися на загуменок, щоби посполу пожалітися, то неприятель вже виїжджав з під млина, полишаючи там, сотки повідкручених гусячих і курячих головок. Щож було робити далше?

Ще того самого дня молоді хлопці, студенти та другі сурдутовці зібралися на раду. А по правді і встидалися, що "цивільній банді" з 30 – 40 люда дозволили ограбити село і то так сильно.

По кількох днях, коли ворог вичерпав свої припаси, пробував знова поживитися нашою кервавицею. Але наші відперли його крісовим огнем і він поніс кількох ранних на Сулковщину. Невдовзі наші мали вже два кулемети та навіть 15 наших хлопців відважились зайняти стацію в Мостиськах, хоч не надовго, бо ворог був о много сильніший. За так відважний крок неприятель шукав пімсти і вбив одного стрільця, Куція – як знаєте – сина нашого війта, котрий, здався, не відчув втрати, бо прийняв охотно війтівство. Та ще страснійше було з весною 1919 р., коли наші мусіли уступати. В селі не

лишився ніхто крім хорих і старців, молодь пішла з військом, а старші повтікали по околичних селах і ~~містах~~ ^{лісах}, лишаючи весь свій маєток в опіку неприятеля.

По кількох днях голоду й холоду, по одному, по двох, коли вже сонце нам світити не захотіло, потайки вертали домів - плакали, ~~мешкали~~ ломили руки і просили Бога, щоби здержав дальшу кару.

Кажу Вам - такого горя не зазнали наші діди і прадіди, яке ми тоді переходили.

Хочете ще - говорив газда - довідатися дещо з давних часів; що запам'ятав, то скажу. Я ще пам'ятаю, як ту де в цвинтар коло плєбанії була стара церква, що тоді мала 250 літ. Тут, де тепер громадський дім, була ще за моїх часів піскова гірка і ту сходилися парубки й дівчата в свята і неділі, щоби повозитися на крутилі, яке самі побудували. Ту, де ви мешкаєте, було пусте місце і хоч тепер ту побудовалося до 50 газдів - називається пусткою.

Одиною розривкою селян були тільки весілля, що тягнулися цілими тижнями. Молоді парубки уладжували собі тоді забаву, якої днесь ніхто не знає - збирали ся з цілого села, ходили гусакон і просили одного ~~хв~~ з господарів жмінку сіна для голодних волів. Та "жмінка" кінчилася розібранням і перенесенням цілої стирти до иншого господаря в кількох хвилях.

Ту знова, де перекопи "гурби", де Пащакі, звані Славінцкими і де мешкає Кася, наша годна професорка, та по другій стороні потоку - росли великі буряни; туду ходили вовки до села і забирали вівці і худобу господарам.

У вільних хвилях бавили ся дівчата в гагілки, широке колесо, чи воробчика.

Як було вийти за село, довкруги росли ліси - днесь з них ні сліду, саме чисте поле. Днесь вже ніхто не вмє сказати, чому тернове поле недалеко Ляцької Волі, коло гори Бучок звеся ляхове терня. Терня се засадили прадіди наші, на памятку давнини. Коли ще багато землі лежало облогом, бо не було єї кому справляти, здавсь, по чийсьто намові приїхав якийсь інжинір щоби виміряти поле і усталити границю. Село вислало депутацію до інжиніра, щоби границю пересунув поза гору. Він не згодився - а тоді оден

4/

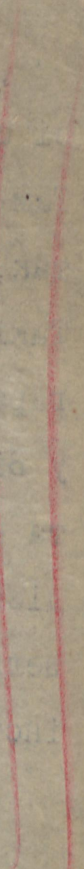
зі селян застрілив інженіра з Фузії, коли той вийшов поза означене місце. Там його і поховали, а на могилі засадили терня. Границю потім означили так, як громада хотіла. Отсе й є лякове терня. "

Такі відірвані вістки з минувшини подав мені старий ^{Тазда} ~~бід~~, що затямив ще гарзд панщину, і шляхетську самоволю, що прослужив 12 років при війську у Відні - і відси повернув ніхотою. А нарочно навів повну з ним розмову та не обмежився до вісток з останньої війни, бо бажав би, щоби мої земляки дізналися про минуле свого рідного села, а усі прочі, щоби доглянули велич труду Чернівської громади, що з нічого подвигнула велику низку інституцій - та брали собі із неї примір. А труд такий оплатиться і добре.

Іван Горбачов
самодір

20th Jan 1900

The mtrogane

1116

Гавро Мукетов

61

Кривави момчета

№ 35

Хриваві монети.

Слава

Над зоручем.

~~Потуги~~
Намиславів варний, літний

веріс. Пекуче сонце посилало дові, хр.
вохаві промітки на широкий лан доз.
риватого збіжжя. Ванке колосів ми.
млось пованко до зламів вшов відгува.
ло прихід нічного, рювінного, тихого
відношення. Легонький, теплий вітерець
так ладно подував на це колосів, не.
мовби хотів заколихати його до роман.
тичного сну...

Покад лананамі здались не дуже то
високо в рясному воздуху, оканворочки та
весело і байдушно перцували собі підні.
вучи своїми швірінкотливими голося.
ми... Веселі співачки-нома що і казати.
Могучий їх стів та безтурне воздушно
маніювання вивало в душі комедої

могучим, двоєм парусного, навіснимого
часного.

63

Зимовою при хвітку вимиславим
із себе молодий, привалий прокат та
носиламі його гачка і мирова, як дар
своїй весні - зривові...

Або і кімсьо хилувсь білий, горлий
дег наблизка того же мларивого, такої
самі, менші, гарозитні, кітми по
рі...

Ветоди пагував загальний рухий, тій
ки бурхливі хвилі рки зоруча вгору.
Варосив огна об друку робили повно
гамору та прошивали криїливу ти
шину... Сартій цей воданий вусе, що
зімв збі зовсім похідні до себе країні,
ручувсь вудувь, мабуць в безкінечність,
поміюм збома висотами і скам'ята,
ли берегами...

На одному з них ридить зва ступіс-
ці, а побіж них івні камішки. На раменні
сперд вимідо коронки криє а при боці
на злімі лежать дві морбини з наводки,
це ревігантуні товариші кожного воєва.

Авбури було тисо, а сиріми талосе мовчани...
В руках одного була маленька зрудова з
корної злімі, а другого - блакитна хвітка га-
лицького воєва. Ці два найменші,
найзвичайніші кустики були

ринсь найдорожчим, ринсь неосіненним, а
 кинсь величимама макван і майбільшим
 скарбом у тих двох любови, що сидім та
 на березі та свої ві звернули на за-
 хідне ринсь. А воно поволеньки, поволень-
 ки зсувалося з небесної, голубої висоти
 та раз бігли в долину і крайнюком
 своїм торкали вже десь далекого берега
 золотавої поверхні колосів... Ми
 звиліду і ці плавоворони перестали
 чути а десь з незаметно місяць
 доходить до їх замурених стін
 — ніть-ніть.

А воно поволеньки сидім та місяць васякого
 дунали.....

Безметна мура надала їхні дуни та
 незвольна її слова промовити до себе.
 Її риза а дуна а суні твої винні.
 Вав. на погоду, рвисто а не збігов-
 кому мисі. Тільки зимові виручили
 з гряди а дві груді і покрити мого
 тинсь вузеньким рибником на долоню та
 спочин в обіймає твої грудочки змисі
 і козакого божева.....

Широки, простори галицькі лани по-
 темньо злизувалися під капором ні-
 твої тварі, яка видирала з дуни цей

світу природу:

96

Він та замурились Єврейські Єврейські,
Як зорі в пір'ю проходили.....

II

Піснь Коростівська.

Що дві сходило небо саме, що дві ті-
шиласть природа каром його, що дві ками-
рубали ні два стрілиці чалме і далме
на схід, а в очах їх блиснули рідва
золотої волі роби і тина, що остали
за зорями. Тернухені, згорблені, підби-
тали когани мірдали вони миркові
стени України за, в рогах за ворогом,
и звалили на свої нуки, на туцки,
на тернухені, яких прийшлося їм пережити.
Ті враз страшної ривни. Всі боги,
всі страхдають руші і тіла лічили
бальзамом отих рорна зрудорка галиць-
кої злині та блакитний мвіток колто-
лого бодарка.....

На синьому, крутому небі в рогутому вуті-
ву підноситься, асе асе горісто світло.

страшні як фігури; а єди страшиліші від
 ці висшарові з наших ривок якісь залізні
 коні чи рутки та такі самі залізні
 точки рури, серед яких тут і там висшарован
 цубіший і біліший кусок заліза. Деяко по зат
 цих, знайдемо великі, гровні, з мпорови а от
 борои рури, оперні на двох високих і см
 них колесах; ~~але~~ вони поволасно своїи
 огниа але мпорови окои гладать все
 наперед себе. Не були криси, скорострими
 та гаряти, що конедої хвилини готові
 зарати ціи маяди до кривавого, неко
 того тачцо.

Люди і ці залізні рури вказували, що
 це сфрот, позмиє, що за хвилино може
 кодро полого, були неити попрацати
 із ціи світои...

В той мотіє таковс і ці два стріли. Ко
 дні з них дубитесь суццо але енергіно
 наперед. Так виграшу перекинутесь сава
 ми і знова побегуть...

« Коли той наступи все зарнеточ
 канс один із них - все досить низно
 и приказ же и приходить... »

Хвиля страшилої тилики -- тільки
 сонс поволасни піднаситесь в гору.....

Із не тутъ параз гадатьсь рутя страшний, но
 прерадивий чухъ сарвант - і то один, другий,
 третій... Доозирокі суріам зливозомсч
 бігмак в огло волосе, розпучиве винтик
 шлюв лотих, дукх збирів... Мсе троски-
 і зачалось трактоміа криєт ма скоростурі-
 лоб... Правдубе тузливое некуа. - Клекит
 і чуркит замуцуютъ роловота, а сорний
 гна і ситовий злилі виростають чин
 раз висше і свисі помимави за собосо
 іасі, сервоі помумі. Здавалося - злилі
 соритъ. - Кликъ хвилю некуа...

Сарвант перестаютъ чудитъ, ма за
 те клекит і тракит ма свисит кул
 се ботиха.

- Вперед! - Вперед! - розпучиве роззо-
 дуаєт по полі і втій хвилі, лоб пташки
 із своїх нигд - кривок, вискачуютъ лоду.
 Шаши ластушкетъ. - Закаєт невольний
 масел... По вевому полі рутя монелький
 але прикриві свист малх кульов. Мсе свис-
 ла... і біловоі немодуі чин страшний
 музичі додал крик, зойк і стотъ лоду.
 Му і таа видим, як суріам бігитъ в отсн
 наде, лоб слошєна білика до земли... і білше
 не встат. - Трри. - Ма други летанъ
 одик поперед другого, лоб розтошені лобі,

71 10.

мов якось табуни "радіо" літали до дому
і назад....

"Ми далше на сходу-туди білише
на захід" - говорила навкруг них при-
рода.....

III.

У Девікіна.

Пізна речі та України...

Над просторити і широкими ртінками по-
будовано-східні рослини подієстої дуберні
повисли цени, словані хмар. Дощі, але
скавато так адово, мило, так приємно
всміхався до своєї поспетри-злави, тепер
сховався весь дачко, дачко в горі поли.
Між ними за роботою мимі сліз своєю бунт-
рени світо.

Цени, дощеві праки підрастали ново-
лодські всі висли і висли, щоб узгадно,
за кілька хвилин власни в буді, дощ
та злило. Везоді акось сушно скрізь акось
загалом пригнобленія, все викидал
акось оспале, немов з неохоче до великої
жизни.

Ті і там побачили погоду, усе скучило

згорблена, зхвута у адесь поперте ліх-
 шиння переїде сторін голови кроти. Буди-
 що і скарбачь у хату. Навіс у гора, що
 в погудай, сарни ~~го~~ зимній денс крутять
 сь велесно по обгородженій обори, засуру-
 лась менер денс в кунурк (своі) якої мо-
 ни та хуба та ліубо у закресанні ом-
 на лисини і перекривар. І собаки и
 мобарни сиде та глорі. Та, навіс горобі,
 які збурають и водять найбільшою усер-
 да прирощи та суокти, вайдують
 и масомь собі пошту суріхану хат
 ни навколо сміснєв збіжєна, позо-
 ванись менер денс у своїх ризгах.

Все вриється, все ховартьсч, щоб не
 були свідком цього таянкого та суилом
 настрою природи. Не будо нависанья
 го ризи оцимича - здавалося, що и
 жини вікому и хогенсьи.... То і буні,
 злєснє рєдєво, убивури дерева похилє-
 ли менер узко свої криві поповлєнє
 местнєнє валузки а з них повлєно
 каравонь огна по зручї, великі камі
 острого гонєу. Вони, здавалося, гарєс
 роцєує такані.....

Малєсєка, похилє, стара, сілєсєва
 ханєта. Рєсєадєнєй гєх, вричєнєй по

шобхуна, перестаріла мохора сморавар
та сороховіних шобхат, що конегрі і ва.
маша готові внасти на землю. На ро-
бюсех, пошарі ах ринках діюсони
має півми сшовшавого банна.

На погврто будро мами, нундесоні,
мохми і тавоу і така сама зовшави
обуна сшовшавого.

В хамі сшовшавого мами, перестаріла
аміа, гві бешурыварі, пошарі ах лавра
і нріа, на ркві левсато кішка погвртти
старіх шпант - убрани та огна за-
шмаши, ована погвртка. В хуші будро
пошарі ах нрі, в акві раз та геві ас
ні і пошівсв. Кріз гва мацетові, ви-
говбаві в ринці отвори - відна левбу
шо прохадато суні промтат світла.

Не велика хаміа, а в нрі мах баво.
шо руну, сшівові нундесоні, миміа,
сшівові нундесоні. Колон і змано...
згаванось, шо туні реніа ніякого зовку
жунтк ніяка шовша не мевдал, нрі
шо не може мевдані...

Штуніасом та браві нрі руніа стара
дівча та (шовшав) суніа сшовшавого заміака.
швані швані на шовру, заболосеву земно-
шівову, де та зовшаві, бовкі, шовкі

веретні соломища ляскуть двох ступінь.
 Під головою морбина - ханчирник, а за
 бреху, як накривано - похрета стара ми-
 ська. Схилившись в десьтого ляскуть
 вони неприємні, в горлі. В ханчирних,
 миски рунні слабші від них цих ногів.
 Так від насу викинуто з ханчирні кілва
 сиб зовсім без затишу, при тому скри-
 бинськ від манського болю їх похрета
 збідобав, зварити мисе. Тзоб махо
 зов сивий, зов шаткий від них, а тасо
 стоїт хорих та мубока зитхави ма-
 рої, замаласої бабці...

Сиріми ляскуть в безпам'ятті, їх
 похрета мота похрета мбимського
 мисра. Нависливи оники, ханчирні мис-
 тиші розради, ханчирні воги окая колу
 ногами от цих ханчирних. Їх похрета
 всі і всі ханчирні тасо заведе який згоро-
 вимий сиб моварин, похрета мисе, по-
 хрета їх, похрета сиб моварин, махо
 замале і ніде сиб мубока се сиб, се
 від них сиріми мисе і мисе мисе
 хорих. Вот був а вони того се будили, а
 мисе і будили та се розуміли мубока, се від-
 губами того присунувати... вони були
 хори....

Тихо, тихо, тихо, тихо
 На двори нагаб змачий, осінній дощ.
 Всеюди було тихо - всі спали.

В манти хатині блунав маленьке
 світло карачуха, при якому відіграє чей
 травір на сучас...

"Бий, різе, конути ворога, бо він
 вилтав нас з'яму, він забрав кону
 країну" - замислює якийсь захрипелий,
 повільно каймотливої дробі і м'якше
 нісний голосок кілька не зовсім
 виразних слів з грудки одного хорого,
 Тихо....

"Дайте мені мого пашат-
 ку, поставте отинуть коло мене мого
 грудку галицької звали, віддайте мені,
 и беріть єю від мене" - говорив з ма-
 лень і м'якше той раним голос - і
 знов утих....

"Ох, Галицько! О Україно! Мамо, мамо!"
 Бун потаки не слова. Випростувались
 тихо, застугали всі і всі засуб раз на
 все. А на двори нагаб дощ....

За два дні тижня поболеньки сімь.
 Кий біз якого колеса ледви котини
 по вибовоному б'ючому. На боги була

77¹⁶

намне того богука, ану має віз за-
всепи таа, звійки єо взав...

IV

Серед " Сервоних.

1.
своі на своїє.

Хитилась мота зма, кірмилсь зтмові,
некуї мороз, переситавь нагані білий
світ а закичалась мота прилива, мотта
весна. Все, що було білим - тепер параз
погорало, все, що недавно очало тухля,
зимовий сон - будитись тепер і оживає.

Недавня зимова одтоманінність зми-
кає а показується рух і шум в природі.
Ті, що недавно єще сиділи в темних
хатах - висуватось тепер за двір,
мов мими з нор, мов звірі з своїх
зимових кривок.

Консе, аєе недавно все ховалось буди
нога сивити, стіжати хмучани та
седви шо світлого, тепер висуватось

Вот одной такой "мимолой" зиниво-всканой
 вани на жести в міснорку Д. сидить
 скупившись нах ступищу. Лише того він
 де, куде, зупинився, збідовав аме по-
 соранно і могом просил; на Авоми
 будно якусь мурку, ахсь приробивши,
 сквиць збои приробивши, суа мий нас-
 шриї. Віа тогоь поуритсьє...

Одженний в старе подертю лажити
 якого звисають обртокі, Алапні
 ірнимої виналеної, зрималювоваої
 матеріт; на голові німідна, нах
 волови з тиска "вумидека, авсприцьє.
 "ка махило, що заліла аме по буха.
 З подертних робит ного ледви не сліг;
 а ноги обвиселі шидатані-вужу сами
 та повязані шкурками і мелєфранки
 гротан.

Симтани суило в няз голову сидиць
 мод, ступищу та дивитсьє наперед себе,
 мов в безкосієтє. Віа гудитсьє, віа
 кубає, віа єморожитє, щоо нево дорогов
 не ввійшов до аснотка "ворог" - українські
 поветані. - "Да, ворог! ворог!" - побуває

себя и, выходя из комнаты, выйдя из
двери мамочки своего изсажу и вину,
показывая что я грива, являю похоту.
Мне по мисе...

"О, Франсе! Франсе! Ты же мой "король" и
приводит так долго, где же ты баринство,
чему же привиде нас...." говорит
всё сама до себе и мы урвав, каре
бодель, чтоб что з "товарищ" и
нигде не быв.

Итак двоим была правда, зтак, пому-
ро. Сиринус ридит та иносми, тишине
своего памятного - я "король" и приво-
дыв...

2. На сиринус.

Миниме останис три "мисе" и
марта 1920 г. зима показывала нам
большую свою односте и доброту гостю.
Мовада згодна и всий прироти. Рощ, зма
ко мороз, втер, боюмо, вселюга, сиз
и все абраамби бизирявотч в прироти
в одному гви. Сиринуси сенороти хуба
сл мовае буми. Про редег та иносми
ниме морозе все так и все так

81²⁰

страшно, не такі погано всі всі
лише та мовчезна бодай пок'аганись
на свому божеві. А ну всяка сиво-
тиха мусить зованись, призволенна
сидити в своїй норі, де такові
кудко, сучко, приховляюся, де се
моє і дайми собі спокійного місця.
Публіцисти хвили, що в час такої по-
годи і життя на світі відпочувати.
Здавалося, що в такім дель нікто і
кося не викаже злати. П'яніасом най-
миме люди, що се зважають на це все.
Тіа мода не страши кулі, жарати бом-
би, не страши і вострий мити не
заканься воки тавити смерти від з
іродового миру. Воки все все видки
все перебули, воки не дурне то разиди
і отиша сеноюда.

Довими рідани вилучились на ми-
року вулицю рена М. таван тавієні воз-
обоз одної замисльової ~~групи~~ ^{групи}. Коло
концю вога побачили одного або дві,
не атривати, що ркось перово, якоє
нетерпиво одилували приказу: „руч-

на передній долі своїм в збірці
 # - миі полк міхому ("Г. У. С. А.");
 сонні за сонними, курки за курками, все
 ме обоз а та заді маконс сонні глі
 охорони. Наступні устреленства все.
 миі, бідорні, піднесемі, мило тою,
 изо на дорі така парубка зеногола.
 Кохедні мімутьск, скартук, кохедні
 за розбавлені, а в односту чиртку
 поіалась навіть весела стрілецька мі.
 А.

Вони воборони, изо ідуть на фронт
 изо ідуть вуболатт обоз рідку самі.
 чині. Не застароблятомск навіть ак
 і з'ява вони ідуть. Вони знають,
 изо масомь сновітним сваттм° обо,
 бідок - висторонт волю Народові.

Урн добра була конюга, так
 шрізь був галіт, веселіст, гінки,
 і міхи та сміли.

Нараз далось руті чікаві-нозій"
 і все внишло, конь маюла сті.

Все забубеві штаб. Командант

20

перемалу біленько і за хвилю довгою
рушила по біленьких мотках... 83

Тоді мислячи, а широкі плахти
стіл помішаного з дощем нагадуть
з легка та зливаю, та роблять їм
раз більше, шубше і рідше болото.

Хочь як вачко була настала природа,
сприємі весело і з умирот, приотворю
до макти ідуть всі далше.

А ми вчора приїхали ма-
моме мамі сприся. Він радий, вдо-
волений, що от тепер буде завжди
побачити своїх рідних, свого околицю
своєю батька, чероду, сестру, брата,
які вже давно, об зрочу були дають
і з сирин брата та сирини і
сприся за нив; ми сприся
те тепер, щоб заспокоїти свого
совість, щоб погубити на віддаль.
ку ми бодяка, акого зидати до
у шубку мурити біа коло перуа
в біленькому, цистому мамотку
вкупно кілька дів маму та їди
поміж і мамі сприся ошавсь

на сфронті, ведучи то далеко вгору
 ці свогого краю, куди ще він, що хви-
 мени звертав влі своїм, куди
 білий ми коли і вже літав крідами
 і гадками, куди такую того, мов акна
 загарованим магією. Ще десь, ще
 два і влі буде вдова, влі буде ти
 шитись, влі буде щасливий та
 шовткою з вдовою влі та розмару-
 вавою, думи шовткою по стільку
 перебутих трудах і торгівлях.

3.

Розвіяні ірії.

Село В. розляглося широко на
 безкрайній рівнині волинської губернії.
 Трохи правіше на хлібох з боку ку з гори,
 вліком і на гадку тобі не прийдє, що
 не село; гайок і сіром нікого, Шир-
 рові дерева вкритісь шумом злисто
 і білим світлом. Пошири садани про-
 їть собі, мов акі загаровані, узкі,

851

мнѣ быдурди хозайб. То подорошо крѣ-
тѣмь съ всемо муренди унораткову.
сои порозкудаси, свои расноварскѣ мн-
кандали, муо негавно еше емоим
моу би урѣбосо версимбосо. Шлого
шину аѣ гесь в екихсь закарнарках.
Селани вимарасомъ все все на Шир,
шоб провтримти напратимти бо
за глѣв му муо, шрѣва буди захи-
ранимъ ораниму на сидноу в нови, аке
з воздани глѣва шгесуано.

Сокисе своїамъ горачимамъ проушкѣнамъ вна-
шѣмъ тз звалѣ ретарки знанъ а меншимъ
втрѣмъ проушкѣнамъ все воздуче. Пѣ-
ло, гартѣ, прибавка аше шобо. Три-
рѣва рѣвалтѣсь до новноу осумтѣмъ.
Однимъ рѣвоимъ всема в новному рѣзѣви-
ми...

На краяхъ река емоимъ полеви емо
рѣнѣи. Р. у. 2. д."

Токонари, се дѣмъ то гѣви рѣви мо-
ну рекоа бундзакон, муо муно
розумѣя. В рѣвахъ мнѣ шадгемъ
камершѣмъ, хитѣмъ муо шѣ дѣсо

з мартку смириса; зевути локитъ
и рашиет смирисецъ та ситиет, усоб
вигнокамн по сучасби.

Тойб и смирисакуан туги на рож
наиде не провадиетск, тоне стокитъ
и тинина а гравсучвану мурт, сто.
Киро се ситиетъ туги ~~мунка~~ мунка.
рив.

На одати з полевих сторосеи, е наму
смирисецъ. Бит правасори своого ма-
решкою бодарка тинибес рагтв рега-
лекна вуса новоропона дитв. Все
весеми, бадворни гнубивес бит вето.
рому ворога. Тинатуги на заиг
вот, што не переставам мадити,
а гунки и кри конедо рекутн
летам соби и вертам казаг збитн
де був воров. Поиде што мисе захмтн.

~~Закби резагжа про своого~~
~~моларина)~~
рима, расан, закритсе екоосо диваго
тугого и псаидн-ма се зникае.

Закби резагжа про своого мово-
рима, мисе зана розаа гитв добити
час горно и ведошо, пересивет добри

87 26

і михі, горні година, разом з ними
переходив зоруч, брали разом свої на-
ямки і вкисли будучи в безтварі
попрацьовали раз та все - та вкис-
то певноб всяка журба, монумента
звеселість і суцільні настрої не ма-
ли тепер місця у нього ...

Шукав на поземлі минали йому
любів і приваби та з повною радістю
і вдовою в крамці педагогіки будувались,
іні за двіми парівної української
весели. Він жув і жуєсь не асимілює
або богами педагогікою своєю місця.
Він чекав хвили, коли то фронт по-
сунеться вперед, коли ввійде
до Галичини, до Голму, до своїх рідних.

Сонце червоно ризі лясло кивком
новим до землі. Недалеко показався
корна хиара, що з часом закрива
майже всю північну частину си-
вавою, якимось мутним небом. Холо-
дний вітер подував з моря із півночі
та пошуде. На дворі висидвало
якось сумно, пригрозливо. До того

всього переїмав та вв'язу куди
 морем знаєся чим корки борозі
 та якоє перерозумо втракав нова
 голотаму людей. Висидано, наче
 закрився на акусє страшну бурею,
 та мось недоброго.

Настала меча ніч. Небо вкрити
 чистото хмарого, гетьом чим було
 бурким пром'яє а аси блискавки
 прошивали то страшну метарву.
 Негарето мітнікої пори чистинсь
 кагант дрібний, метити дощ,
 просвітаєсь воздух... і ні мели хмари
 пом'ягались кудись далекі на небі.
 Небо вивертаєсь, показались аси збизди
 а в одному кутку заходив місяць.

А тойг реєом догмин собі по
 миски вартові, кароб'ни, мучкам
 свокитого сая реєат. Миск варто
 вими був маломе і наші ступілиць.
 Миски дві водили пірвого свокото
 і миски дві злими доми дуєсь
 скоро при стівураєти просієвни
 криїє та гадок. Вигбувни світ

91²⁰

де вдерся все дорого до найшої
просирівки і. заравен вигвором,
Намнн чотурити з села... Ма не дме,
ко. Приготований, запривоземн
замас нимов в проттастунн.
Туб завзятний він. Зов мар і
своист, зов кивимомь и одво
молоде життя в розвнті, свої
і природної весни.

Зора вник а намнн овеаданн
казаг свої позмелі. Ма мисе нман
в стано от того стпрісва не
каб заесни рвоо поманку, тамн
звнгу ео взвв. В кнвва годнн
нзрнмн званнмн (~~воо~~) санітарі
поо нмо, рво купаномь у власній
крові на рнстномь полі. Маленька дувь.
ка промнла нмо молоду голоту і
внн перстат жнті....

Друого днн релн вше на звнтар
вінн голотвнну, покланн, в серу, гнубо
ку, ^{вннн} а в середннн на гуднн постаннн.
свннннн бодава і не все прнсннннн.

В обіймах сорної української землі
смерть і другий замусливши лабунь
за першим... X

Тут довелось ні одному з них проба-
вити родові замки, дорогих бать-
ків, свій цимблеский і вишаріаний
рай. Не стало раю занести
своїх нарядов та відданих,
кому вони палатами, від кого вони
забрали. Не вдалось їм, — та за-
те віддали вони більшу пачку.
Бу — вони в пачку жертвували
~~всю~~ ^{всю} Вітчизні всю що мим
могли і що мали, бо молодецьке,
буйне, найдорожче життя...

Природа тільки сароча дозрива-
логої весни; дерева поростали рясно
раз успішного зліття та землі по-
казувалося ще раз більший рісенок.
Лілля світло; сонце рясно світло
ще припікало, а темний втер
дезько подував погуд тиша всім.

В горі нимали собі веселі пташечки
 сама та висвітлювані прегудані
 чимби своїм гласом пригоди і
 на зароймсь лани вг робити миків,
 що приготували вєвдані за сів.
 Вєи мимимсь, радим, вєвдані вєвє
 до і гампро ...

Міиски так в кутинку та звиста.
 рі похиливсь березовий хрест, тачєс
 за снє плакав ки тучкив. "На коо.
 думта, де розходатсь та вєвдані
 - рудки - висіла маленька деревляна
 та табличка, та дкїн розперемив
 в оки залзом написано:

"Муть спочиває герой К.К., що
за Волю України положив своє
молоде життя на полі бою.
Звєки йому пером!"

~~Вєвдані вєвє~~

за сумне

Копию Записки

~~1070~~

1) Василь Лавинов

от Г. П. Сидорова

-1-
95

Василь Данилович як У. С. Стрільці.

Був серпень 1914. р. ~~Львів~~ Город Стрий став зборищем української національної армії. Що дня прибували своїми добровольцями. А гармати грали щораз ближче і в воздухі клекотили мотори літаків.

Але вже навала загрожувала Львову, приїхали до Стрия львівські Стрільці. На майдані закипіло ще буйніше життя. Тодіж львівським був і Василь Данилович. А знав його з давніших часів як людину, що власною працею здобула собі широке знання та як невипундого робітника в різних молодечих кружках само-обрання.

Дивне було його нове становище. Він був як не в своєму житті, не міг привикнути до оточення. Він, пропагатор удосконалення власної індивідуальності, був, що тепер і найкраща оди-ниця пригнана масою та лишена всієї ініціати-ви. А особливо це було тоді і там. На укра-їнській військовій території настало поспіху та неви-робленості. На верх вийшли по традиції люди, що до того часу займалися спортом, взагалі фізичними вправами та ~~м.т.т.т.т.~~ - як звичайно при-масовим руху - люди більше ~~були~~ крик-ливі та проворні у власних справах. Одими ці інтелектуальніми, з ширшим світоглядом, як ось Василь Данилович, були понайбільше зинжені на радників та ~~м.т.т.т.т.~~ як такі, пообав-лені права голосу й діяльності в новій органі-зації. Наслідком сего ~~це~~ ^{всього} стрільство ще довго не могло отрясти ся з під впливу тих, яким Сілове Військо виглядало тільки як к. ланкштур-мою і нічим більше.

Стрільці опинилися на Угорщині. Головніс-ті, бідні "руснацькі" села заройли ся українського моло-дістю. Військові вправи відбувалися в лісах, горон-дзьків та страбнівських. Василь Данилович

А Божева У-
права не
багала то,
бо й сама
була не-
дужа на
таку-ж
апокаліпс.

був перекіс ся до сотні Дідущка і з нею ввійшов в по-
ле. Небагато пішли в поле і друці сотні і я тільки
ки те про него ~~ще~~ був, що він заедумав в ~~пан~~
Карпатах та що вернув ся до Коша. З кімцем тов-
тка, по повороті з другого походу, а застав його
в Коші у селі Боронді та дізнав ся, що він зоргані-
зував там стрілецьку ристальню. А були се часи,
коли українська суспільність ні трохи не інте-
ресувала ся своїм Сіровим Військом і воно навіть
не мало ^(бу було) газетисий. Дуже ~~Плох~~ дуже відрядко
було прийти після довгої духової пустки та
~~ж~~ Когованя на вівчий лад по горах - до освітле-
ної хати, побачити газетисі, дізнатись, що
дія ся в світі та на якій Україні, що там газетиса
перексела ся до Відня; а ще відряднійше було побачи-
ти серед стрілецьва духові інтереси, почути ви-
клади на актуальні теми та особливі ~~дискусії~~ дис-
пути. У бібліотеку, хоч невеличку, придбала собі
стрілецька ристальня імени Драгоманова. А Василь
Данилович був душею ристальчі. Він знову візнайшов
себе, відискав давню рухливість, бо найшов ся серед
своїї улюбленої роботи. Товіг того він збирав ся
ладити літотись Сірового Війська. Він перший прий-
шов на ту думку. А тоді не легка була се робота,
бо помічи не було ні збірки. Він ходив по селі,
вишукывав стрільців, що вертали ся з поля та ро-
бив записки про кожду сотню з окрема.

З початком листопада 1914. він задумав по-
їхати до Відня, щоб мати нагоду поширити свою
роботу. А ввипровадив його до Мукачева. Ми їшли
на ~~хотка~~ паровозі, сиділи на камінній вуглї,
а він розказывав про свої научні праці, про най-
більшу з них, полищену у Львові, в якій розбирав
квестію свобідної волі зі становнича детермі-
нізму. Вечером, прощаючи ся з ним, а не споді-
вав ся, що більше його не побачу. Він же був
такий повен життя, енергій, задумів на будуще!
Вже за кілька днів він дав про себе знати. Лист
з 9. листопада, останній його лист, збывав:

"Видаю "Мисте", мало гроші на наклад і на редакційні статті, так, що фінансова трудність цілком то відпадає, Випуск буде присвячений Українським Сіровим Стрільцям. Прошу дуже ним скорше прислати матеріали до видавництва. Прошу також кончно прислати мені адреси тих, які могли би придати ся до співробітництва".

Се була неабияка думка вте тоді осмислити орган молодіти й Стрільцтва. Можна б було не одну справу спрямувати на Крайній шлях. Та не довело ся.

Найже безпосередно потім прийшла вістка, що його вте не має в певних. Томер несподівано на удар серця. Карпатські походи із крисами на плечах підірвали слабе здоровля та приготували нежданний кінець його життя.

А українська суспільність понесла болющу втрату. То кровавий танцю та вигерманю прийде пора на мирну працю, на відбудовуваня руйн, коли вигерманю конкуренцію буде не менше важно як у війні. ^(А робітників буде значно менше.) Тоді він вте не буде більше ~~мавати~~ ~~органом~~ гуртувати молоді коло себе, не буде гудувати незрівняною деністю думаня, щирістю та ідейністю. Не видавати не видавництва для молоді, в яких так любив і так вмів писати. Не стане для української науки тим, чим міг стати ся.

Лорнимо Заклинський

P. Januobae
in Y.C.C.

~~Handwritten scribble~~

~~Handwritten scribble~~

(8/20/1890)

Dr. Januobae
New York

Yakima
Washington
(New York)

Ер. Магдолова.

98

Ціаменнi з російської
іт. базіі.

7038.

Хвальне Визначення р. Камити!

Тереминько кілька сторінок
зі споминок воєнних. Оскільки
вони пригадуються Вам до Кален-
даря, так можете з'ясувати
їх.

Тимчасом не пишу більше, хоча
цих споминок маю більше досить.

Зостаю з поважанням

Ер. Мандроків

Тереминько 8/IV 925.

Др. Мандрякова.

Споми́ни з російської інва́зії.

Примусієні війною, отинилиє ми в Карпатах в селі Губниву. Богато фізичних військ переходило попри нашу хату, та вкінці вночії 1945 року, пореливря в селі, кунанський полк. Цей полк складавєя голвно зі солдатів українців, а офіцери були вєлякі, були москалі, були й українці. До нас не вєстаєру понав старий вислужений полковник Шкляєв, та зі своїм етном "паручіком". Шкляєв завідувєв майстернею "руссейною" яка зі всім своїм знаряддям внаву-валася до нас. Тут приносили солдати покусоти "винтовки" до направи, тоєре щийий день було як в газетні. Мій брат завєсїди втручався до їмної роботи, а ко-

м вони йшли на виграш, поміж ними
цїлу масу парок з патронами, він ішов
собі з цими патронами десь до сядку, від-
кручував верхівки, висипував порох, оті-
сли знова закручував верхівки на своє місце.
Експортки з патронами він знова складав
в порядку в майстерні. Звісно не звер-
тав уваги на машини „малюка“.

Лише досить рясно чули ми, що як
сагдати нарікали, що тепер набої зов-
сім до нічого, не висстрілюють, лише
„наєр“ і паде на землю, а ніхто не до-
думувався причини.

Так чули ми з нашими сусідами ври-
ковитий згоді. Вони старалися нам
в цїли догодити, довозили з мистоток
всі запаси, а часто-цїсто й самі
давали дещо зі своїх запасів.

Все таки найне поворотня було дуже небезпечно. Всі кімнати щільно заклали бійською, а ми мусли дуситися в одній масній, пухлякній кімнатці. Через вікнами, по деревах понавішані металеві дроти, а декуди так нездорово, що лезали майже на землю. Вистачало тільки шарткути добре і вусе по звязи.

Одного вечора сидімо собі при печі, в якій весело тріскотить сорнове шмилі, ас тут ктось "стук, стук" до дверей - тисячі думок перелетіло мені по голові хто це може бути, но але на наше прохання, двері отворилися і увійшов якийсь молодий кільканацятьлітній хлопець.

Білий, обшарпаний озар і змучений

вигляд обличчя, казав нам догадуватися
що децьо здалека він приїждить.

- ~~Ну~~ - добрий вечір, кликнув він
веселим голосом, невреск не признаєте
мене?

- Ні не признаю!

- а Євген Гауцьків, ученик перемиської
гімназії, а тепер Сіровий стрілець.

- Ах так, це ви - скрикнули майже
всі одnorазно - ну а звідки ви звідси?

- з мадарицями, ми стоїмо біля урочища
кого провалу, а я передрава через мітинго
щоби тут децьо добудати, а при на-
годі поробити вортом деєкі накоєно.

- Ах як це небезпечно, замітили а.

- Дійсно, не дуже безпечне діло, але шорк
раз роловік ридився, раз вмерти треба,
а коли прийшов час в акому це

зрештє поєвѣстити можна для добра
 рідної землі, коли не використає
 цього. Взагалі в нашомі Стрільцѣвѣ
 дур ~~дур~~ дурє Бадворий, та всі сподіються
 діждатися вєсе в недовзі Українию.
 Тому кождий готов віддати своє
 нурденне зрештє, щоб з цього ви-
 росла користь для наредє.

Слово Стрїлець встав з крїсла
 та одумевлений порав говорить о най-
 билишій майбутности.

Они всі були дурє одумевлені, а брат-
 якові они аж заіскрили, та сїчас
 хотів брати стрїльбу кїти на вїтку
 дарма що був це мазі редви 13 літний хлоп-
 чик.

Так проуторивши весь берє, порам
 ми онездатися, де приїєтати нас

нашого гостя. По короткій нараді, ріши-
ли ми запровадити його мікр осріцирів
бо ніде не було міцид.

Стрімарик пішов в саме гніздо шер-
шенів, зовсім без страху.

На другий день рано, приїшов він
знова до нас дуже утішений:

— а то їй богу, дурні москалі, все
оновили мені до риста, про число своїх
військ, де стоїть який полк, де штаб,
і коли думають робити настури.

ось ще відому, тай перетину їм те-
лесфон, правда ось на деревах висить
недалеко, гм! треба йти.

— Ну знайте, не будите такі дурні
мудрі і не перетніть коло нашої
хати, бо таді що? Відомуть сна-
кати все і кому з того який пожиток?

- Але як розуміється, тут не буде пере-
тискати. Але мені треба вгледіти.

Цілють руки! Зараз!

Стрійбурк попрясувся й пішов
до йсінки на дальшу розвідку.

Десь коло полудня прийшов до нас
аген остріцур зі штабу і кляв:

„Жакітсь... син перетяв наш
телеграф коло середньої церкви, а те-
пер „царот набери, ніякої звязи з еррон-
том нет“.

Ми ~~то~~ сміялися в дуку, бо знали
ми це справа....

Mangrove

Hobbes

П. В. - - К.

102

"Самостюбовъ"

№ 39.

Хоч може й добре, що так сталося, а то булоби не приснилося... Снилось десь, що мене судили за се, начеб я ніби за мало став червоний. А діялося се вже не в нинішній часах, а пізніше. Я бачив на розправі свою жінку з дітьми, хоч ніколи й не думав женитися. Червоний суд вичисляв усі мої провини, за мною гуділа грізно товпа, а мої оборонці позвішували у зневірі голови... Обвинили мене, що я став у новому суспільстві безхосенним галапасом, що людству з мене жадної користі... На папері показували таблицю змарнованих мною літ, по лівій стороні великі числа видатків на мій прожиток і прогайнованого в безділля народнього добра, по правій малі ж кількості мимовільних користей, та смішно малі, незамітні добрі вчинки. Судді пронизували мене гострими поглядами, оборонці прилучилися однодушно до обжаловання, бо нічого не вміли сказати на мою оборону... Мене звивали, щоби я вчинив те ж саме. Я у свідомості своєї безмірної провини не прилучуюся до погляду суддів і вживаю їх придумати мені найтящу кару. Моя дружина перша, а за нею усі слухачі плещуть одушевленно в долоні. Встає предсідник суду й подає мені перо й лист паперу та проголошує, що підсудимий як свідомий горожанин нового устрою зложить на себе сам найгращий ріш² рішинець...

" Яка найтяща кара смерти для винних горожан. " спитав я щиро в суддів. Сі перешіптувалися межі собою й відповіли хором:

" С а м о т о в к ! "

" Самотовк! " повторила десь хором із дітьми моя дружина.

" Самотовк! " заревіла ^{затриво} (фанатично) юрба.

" Самотовк! " повторив сильним голосом із рукою на серці й я, хоч не знав, що се слово в собі заключає. Проголошений мною на себе ж самого рішинець приняла товпа голосними оплесками. Розправа скінчилася. Дружина й діти відвернулися без одного погляду від засудженого батька, якго й зараз повели на подвірря. Мені веліли стати між двома височенними стовпами й дали в руки посторонок, а коли я намагався обмотати його на шию, суддя вказав мені під ноги на величезну, тяжку колоду-довбню, від якої здійма^влося посторонок у гору, переходив через прикріплене межі стовпами колесо й обмотував цупко мої руки. І враз я зрозумів слово " самотовк "... Юрба ж палила мене зором, ... Виглядали сповення присуду... Я здвигнув високо над собою тяжку довбню, пустив із рук посторонок...."

" Мовчук був схвильований. Перервав, обтер піт і розказував далі:

" Хазяї мої стоянки зілляли мене водою й стали успокоювати. Я лежав на голій лаві й відчував сильний біль голови. Уся постіль лежала на землі а я повторяв раз у раз: самотовк! Санітар дав якісь порошки й казав, що се буде мабуть свіжий гість- поворотний тиф.... "

" Се дійсно дивний сон, " замітив сотенний, " але ви уважайте на"

себе й не беріть усього надто до серця, не ми найгірші..."

" Та воно так, а все ж сон, гей довбнею тарахнув..."

Не чекаючи на раду й пораду, піднявся Мовчук і пішов домів. Мабуть вистало вже з нього, поділитися своїм горем із ким не будь другим...

А стрільці говорили згодом, що Мовчук не таким вернув із Красного, яким його при своїм відході там оставили...

х х

х

Команда Укр. Бриваги.

Денний Проказ 6: 145.

Він. Едмонтон, гур. 4. Тимня 1921.

1. Оукрний старшина залом: Жан. Кім
Батмба |: аг:| -" -   -" -   мабора: ~"~

2. В звязку з Денн. Прок. 6: 117 з 28/ї. 21 маотм
Добовенн под. нарм. гонобнитт: к. н. н. под. нармтмо в Ругольсрв.
"Ругольсрв" би о 10 стримьїв; Тарм. н. под. нармтмо
"Оломтунець" Оломтунець |: реї. Пупок:| о 25 пук.; Мейн. Пибк.
"Берно" |: аг:| і Жан. Кім - в обонимнїм порозуминно -
подім. нармтмо Трно |: реї. Анельмайер:| о
25 стримьїв.

Гомобитт стримьїв і як такон инд і на-
звуче нідетаринн як комангантїв тїран-
тїорнїв проведатт готурнї комангу го гур.
б. с. м. команги Бриваги.

3. Жапаннї Кім мар вислати забтїра 5. с. м.
Под. нарм. ромпсрх могуї на пробоїтї го Карлових -
"Karlov" Варїв |: Кoj. лаченки устас:|
"Канї" - висла-
ка. |: аг:| Обох з тїх могуї маотм вїтї поронївї.

4. Погїл вогуи гур граїтнїкїв гур в тїенї
Лукнїкї. го орднєннє в У. М. С. А. Сєо погїлї на-
Погїл вогуи лєтїтїєд тїорно гогєрїмїватї. -
гур граїтнї-
кїв гур в тїє-
нїї. |: аг:|

5. Вїтїдї з Пр. кє. Овагної комангу 6. 298 з 2. 4. м.
б. с. м. Жарїгва м. к. -
комїїдї -
гїїановленї. |: инт:|
Жаконгєм кє. М. П. О. вєл. 603.489/с. о. роїїт. гїїїа-

6. Додатково до пункту 8 релю 24.
 Угорлив-гля На поглив для епархії, що на короткий час придбувають
 придбувають до Шім. Удвінної, а не мають поїти Сталого поміщика
 епархії. /Ш.Ш./ уладожено, одну кімнату (в ліжок) в малим п'яборі коло
 „Schützengasse“ у-. Таки епархії звертаються до
 хор. Уновського в малим п'яборі барак I, двері 10, котрий
 має нагляд над цією кімнатною і погубає під респонду і орі-
 ванна. Епархії належати в епан бригаду платити
 за кожну рік 2 корони на руки хор. Уновського.
 Ліберетські епархії і новопрідбувати /з полонів і. п. п./
 безплатно. Заряд будинків перейме епархії над удержанням
 кімнат і адміністративні полагорення.

7. Релю. Коюрко Відгуків п'яборів укр. мови держати буде на кури
 відгуків. /Ш.Ш./ від епархії релю. Коюрко. Ближні вказівки одер-
 жити він від Сталана Котюва.

8. Ч. л. 319. Щоби запобігти непорядній кореспонденції в справі урбо-
 Коштя лігненя ванс лігненнями коштів лігненя і прохарвання переду-
 і прохарвання ваятих на лігненю епархії, заряджується, щоби полки
 епархії в Лі- не виспалати там епархіїналі платені, а тірало лігнення
 куцях.- з рівночасною доїмкою, щоби епархіїли собі коштя лігненя
 і прохарвання, а релю і.л. витлагували.

9. Ч. л. 320. З огляду на те, що харрові-дзвінке з тримина зміна, ціна
 Харрові дзвінке ласа рашід в кожнім барнізоні змінюється, мають родити
 роб. відгуків і відгуків до кожної зарахованні залурати відгуків іри-
 зарислення.- казів лігненних, або найближчих команд відносати се
 виліру згідно зміни харр. дзвінкового.

10. Ч. л. 321. Шіни на рахунках з вільних закупів з харрових отагностей
 мають бути етвержені збіревім урядом.-
 Вільні закупів з харр. отагно-
 стій.-

-вониими стрільцями й мене дуже боліло, що саме нрвий союзник облекшив так нечесно мою кишеню. Мій непрошений гість і в думці не мав, що я сиджу йо - му майже на пятах. Самогонщика не застав козак дома й пустився до комірчини де були кїтли й прибори до гоненнї горівки. Поки він звав голосно господа - ря й заглядав по темних закамарках, я проскочив і собі в комірку, примкнув за собою двері й хоч ледви держався по тифі на нргах, блиснув йому перед очима ножем і закадав своїх грошей."

"А чи не брешеш ти?" - спитало кілька голосів.

"Спитаєте других, десь сими днями вернуть."

"Хай оповідає далі" - загуло в гурті.

Мій ^{Болшевик} ~~козак~~ здивувався, зблід і рад не рад простягнув мені гроші. Я сте - жив пильно за його руками. Гроші я вложив до кишені й закадав від нього ще й його власних. Він здивувався ще більше, став проситися але помітивши, що мені ~~не~~ не до жартів, виняв свій заязлений портфель і віддав мені разом із грошми. Я сховав усе лівою рукою в кишенню й зручив ^{полю} ~~козак~~ свій гар - ний, скірянний портфель на памятку. ~~Ще~~ ^{це} тревало ~~разем~~ ^{а сам} й півхвилини, я нака - зав ~~козак~~ ^{Болшевик} обернутися, ~~вибіг~~ ^{а сам} із комори, заціпнув за собою з надвору, на гачок двері й ледви держачись на ногах, поплентався до їх команди. - Ме - не зразу успокоювали, думаючи, що я плету щось недоладно в горящі. Та згодою услухалися. Я зясував ім усі подробиці, описав докладно свій портфель, вло - жив гроші й піятий портфель козака комісареві - Жидкови, який із ніяковости почервонів і раз-у-раз повторював, що до армії все вспіють уховзнутися бан - дити, які наносять тільки сором частині, де їх прийнялося. Але порадити він ^{не міг}, бо нависька я не сказав йому, а шукати ^{полю} ~~в~~ ^{якою скірянності} ~~перво -~~ ^{козак} ~~було~~ даремно. Я вибився зі сил і просив о відпочинку. У канцелярії занялися своїми ділами, мою жалобу оставили без дальшої уваги... Нараз із шумом та криком увірвався до середини мій гість і заточуючись від самогонки став на ціле горло верещати:

"Сволоч Галічанб....Аграбілі до наслідной капейкі....Резать бандітоф наца...Далой етіх союзнікоф...."

Комісарчик перекинувся зі мною поглядом. Я притакнув і Жидок наставив ^{полю} ~~на~~ з портфелем гроші.

"Маї, ей Богу маї..." - затягнув нямця зі захопленням, "значіть пай - малі... Вот лощо... Спасібо..."

Комісар спитав, де дів він мій портфель. Козак по плярку мене й не загра - примітив, а що по провіранню кишень портфеля в нього (не було, то в товарист - ві двох червоноармійців випало мені піти до самогонщика, якого і з заставленн - ним за самогонку портфелем привели на команду. ^{Червоноармійців} ~~Козак~~ опинився в холодій, ме - ні видали бракуючи гроші й порадили беречися на будуче подібних гостей, бо й радянські установи супроти частих подібних ялиця являються безсильними..."

Стрільці слухали й не могли надивуватись. Они жили збитим гуртом самі свої, майже всі себе взаємно знали, а осередовище, багаті німецькі осадники вважали Галичан найкращим захистом перед різними таємними бандами й загонами, що без шумних иличів грабили чуже майно й зникали так само скоро, як нагло й появлялися. Тому й дуже радо згодилися Німці кормити по хатах українських галицьких стрільців, як лише частинам вийшли засоби харчів і роздобути їх не було звідки й за що....

Мовчука забрали стрільці до себе на стоянки й слухали довгих його оповідань про переживання в містечку Красному й про пригоди в дорозі.

Був ^{це} сільський парубчак надзвичайно рухливої вдачі, з жидівською головою й острим язиком. Вкоротці по своєму прибуттю зголосився він при звіті до сотенного:

— "Пане поручнику, я хочу щось порадитися."

— "Ви чули проголошений наказ, що маєте звертатися до комендантів - товаришу сотенний?"

— "Чув, але ^{це} якось дивно."

— "Все одно, приказ."

— "Товаришу сотенний, я хочу щось порадитися."

— "Говоріть!"

— "Але ^{довго} ^{се} ^{треватиме}, може я зайшов би ^{опісля} до вас?"

— "Гаразд, заходіть!"

Мовчук застерігся наперед, що він ніколи в хаті не стане звати поручника товаришем, а що сотенний мовчав, то стрілець відразу приступив до річи:

— "Мене, пане поручнику, гризе совість!"

— "За що, ^ж ^{се} ^{так}?"

— "Сам не знаю, ^я ^{місця} ^{собі} ^{найти} ^я ^{не} ^{можу}. От недавно були ми Українці а тепер уже й червоні Українці. Вчора бились за одне, а нині бийся за друге. А німецькі осадники годують нас мов за паншину своїм хлібом..."

— "Щож, ^{це} ^{так} ^{не} ^{велике} ^{лихо}, пробував успокоїти задумчивого стрільця поручник, ^{досі} ^{били} ^{червоних} ^і ^{денікінців}, а ^{із} ^{червоними} ^{не} ^{має} ^{жодної} ^{співпраці}."

— "Та воно так, ^{але} ^{все} ^{якось} ^у ^{голові} ^{мені} ^{не} ^{міститься}. ^{Ну} ^{от} ^{приїхав} ^{то} ^{комісар} ^{Балицький}, ^і ^{Галичанин}, ^{кажуть}, ^і ^{нашого} ^{четаря} ^{брат}... І говорив про рівність що до прав і обов'язків, а все мені якось у голову не йде. Здається, щоє ми дармо лише хліб проїдаємо, хоч він і німецький..."

— "Я вас не розумію," здвигнув раменами сотенний.

— "Ну так я розкажу вам, що мені ^{цеї} ^{ночі} ^{снилося}, а ви вже будь ласка, розсудіть самі, що мені робити. - Хлопці стали мене вгощати, Німка не скупила також із вечером ^я ^{забув} ^{навіть}, ^{що} ^{по} ^{хоробі} ^{небезпечно} обідатися."

o. Iacobii Fratrum

Voluntati serventur
 & Maxima Grae

2040.

Посилі цвинтарі в пяр. град.
/ дельвідного повітє /

Світлова війна, яка перекотилася по
нашій землі, лишила після війни пам'я-
ток, ще й воєнні цвинтарі, які добре
будуть свідками її грози.

Не тільки в цій свідок є нашого села, але
задоване далеко від сім'ї в сорах, згадані
буде більше від цієї пам'ятки! Як навіть

великі воєнні цвинтарі вросло в селі,
в ~~село~~^{зе} / село / сім'ї вало не квітні і впродовженні
і ~~всї~~^{воїні} вгорода. Між ними квітні машини

погуби, які одначе перу не радують і
історично, "губо жмашеві" дітвали мажу
і "наше і вкеламі". Це одначе не повинно
смовити на перемі, пригнати тільки будемо
чим цвинтарам. І тому, що вони неграє

на українській землі і чим більше вале-
лося, але треба бачити, але і тому, що під
лего панелью спочивають дубинки мави
поги. До цього вони спривають дубини тільки
прогріти, інід' риди зматти, де поділюсь їх
дубинки і інші.

В теперішній час від мави нага 1914 р до
мави 1915, всі великі в граді і в обох джер-
них ариума і Антованіва, в збуду маво
переході на українські даними, у маю 147 алевр-
ці і 1149 іпоканів. В першу були вони
уновали в цих місцях, де полки є. В маю
в граді пархавало 58, в ариумі 108 а в
Антованіці 8. етільки граді. Крім цього
знаходило подимову полки на лісах,
арох та полях. Ці етільки граді заноушли
іпокані і ці вони, та зенні іпокані,

/

Вънъ чого допродъ зидъ мае маанъ хрестъ с
 на рунъсьоному етунъ, з маанъ, з рунъ с маанъ ро-
 му, з рунъ с маанъсьоному зидъ. Зидъ еаданъ
 нрунъсьоному маанъ с маанъ хрестамъ.

Убунъ, нрунъсьоному на рунъсьоному з маанъ
 рунъ хрестамъ. Рунъсьоному мае маанъ маанъ:

"Grade hat uns gerührt im Tode die zu danken
 Vaterland was du im Leben herzlichst uns geschen-
 kt hast." нрунъсьоному 25 аберъ: 17. рунъсьоному. 17. рунъсьоному.

Зидъ бунъ маанъсьоному, нрунъсьоному зидъ маанъсьоному маанъ
 маанъ. В рунъсьоному рунъсьоному рунъсьоному 17.

аберъсьоному. Зидъ рунъсьоному маанъсьоному: "Seiner get-
 reuen Heldensöhne das befreite Vaterland voll
 Dankbarkeit und Stolz." 4

В рунъсьоному 21. аберъсьоному з маанъсьоному маанъсьоному.

(Watu) 3/ Adalbert Pokorny Run LR 19 + 23. 11. 1914;

Johann Skliaszny Run Run. LR 10 + 23. 11. 1914.

" 4/ маанъсьоному: Johann Danhofer Run LR 7 + 23. 11. 1914.

Jacob Kneidl Run Sch R. 3 + 24. 11. 1914.

„Getreu dem Eide, getreu dem Liebe zum
Vaterland entflannten Jovnes sind wir Kämpfer
und Überwinder geworden.“ 5)

Вспоминаю великий трудяга ерешу з мамею:
„Der übermasses unserer Opfer erbaunte sich
gott und lies die Soldate des Sieges rüggucken über
den Graben.“. Могуче вы 14. августа 1914. —

На Гры райу вундэарі, норовнаіху ерешу ера, шор-
воніць будново шордари. Займар ед м'зудзі;
адбегемі гереванен нарданом, мні з переду
мар мурш, ма будовіху рогродні хресті.

(Note) 5) На гродэх імена: „Lt Ferdinand Leitlinger рус
ѵ.р. 18 + 26. 11. 1914.; inf. Karl Stortzka рус ѵ.р. 18 + 25. 11. 1914;
Inf. Karl Corbel рус ѵ.р. 18 + 25. 11. 1914; Inf. Giovanni Delamarka
рус Л.ѵ.р. 5 + 18. 12. 1914.; inf. Johann Niehausky ѵ.р. 36 + 27. 11. 1914.
Inf. Anton Berdoel рус R. 191 + 23. 3. 1915 (обертъ вѣнск аннон Сігел
2н. збара 61.)

6) Anton Geppich рус Л.ѵ.р. 2; inf. Anton Ferak рус Л.ѵ.р. 85 + 12. 12. 1914,
inf. Wilhelm Winter рус ѵ.р. 24 + 29. 1. 1915; W. F. F. M. Emanuel
Klaesausky рус ѵ.р. 43 м. г. а. + 26. 12. 1914. —

27. годів розмищили в 8 рядок, в одну шовку
 4-5 білих сарданів. Було лише 4 або 5
 „Русские Книжки”. Крім цих книжок великі кількі
 гроду, в одну шовку 50, 60, 61 „Русские Книжки”.
 Або футбольний з нашою: „Fáku. Афанан гусено”
 R. S. R. 191 + 21.1. 915. ця моя перша французька,
 якого малим атлант сфами з року 81кв
 червоні в малих кресл з нашою: „Зроби подумкою
 прямо французька... афранайк Зюмба..” 7) Зроби
 сарданів перше ми цім шовкою 21к, по
 введено в. годів, на одну не годано чила
 зорими. Цей шовкою заорони були шовкою,
 поклади проти деревинні кресли і умістили
 майже на ворному імена. Зробились та
 позначили відомити заїрати ці наймен.

(Nota) 7. м. збога 1.

В Оураммін є нуро бітськові цвистари.

Одні за червено ма червононому свазієвокому
дружті. Біл погіршений на жіноцтва, на адміні
історичають школарі, на друтні абемпітці.

Цвистар одверений муром, на західній
частині муру за кресті з гудого воєніама,
ніг шемі на вмураванні маблиціх вг-
новітні наука. Радієвола чамно має гору
кванне: „den gefallenen Feinden keinen
Mitleid und Menschlichkeit die letzte Pflicht.“

В 14 годях роземіщення в 700 пугах історичає
101 мога. Біг 1-18 Бегіменне „Rum'sche Nieder-
schiff шемі адм рас. танковани на адм афіцер.
В одному шільному гуді аж 257 саданів.

В друтні частині, бігмешемі пугамьким муром,
історичають абемпітєвді воєні. На кресті наука.
„Der weissen Söhne, die ihr Leben hingegeben haben,
dankt das Vaterland dankbar und stolz.“ Гуді історичає
в мутирєх пугах, на біггін бітські. В першому гуді

Корисніші з призначеннями хрестами,
схожими на гори Кресансі над епою, де
землю 1911р відбудувано найкращі дії.

Оба займаються по чотирьох землях. у виврова-
нне Корисніші написано: „aus dem Felde
den Erde gefallen 150 (на 1/4 року 150) Russische
Kriegs“.

так визначають інші великі примітки -
написані. Подіями було ми не зобов'язані
вже, бо розваг Австрії перша гарна нація
в її киробитному закріпленні. Тому
вони її не зобов'язані. Вже мильового функ-
ції вважати вважати мильово зещо поїхавши,
до мильово прозори зобов'язані.

Подіями вважати в дерев'яному побудові

13

есть не в Ваши черноморский (одна зимовка), а в Крым абхазский, на в Крымский (пятигорско-абхазский).

пожалуйста о. Зубовский спасибо

из Харьк. 26. X. 1930.